

Tęcza

WARSZCZYNY

POLSKI PREZYDENT ANDRZEJ DUDA WRAZ Z MAŁŻONKĄ PODCZAS PIERWSZEJ WIZYTY NA UKRAINIE

**Tajemnica Bożego Narodzenia
niech wzbogaci łaską, napelni
pokojem i radością,
a blaskiem swym niech oświeca
wszystkie dni nadchodzącego
2016 roku.**

**Arcybiskup Piotr Malczuk,
Ordynariusz Kijowsko-Żytomierski**

**W imieniu Konsulatu Generalnego
Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy
oraz w swoim własnym pragnę złożyć
życzenia radosnych, zdrowych świąt
Bożego Narodzenia, wypełnionych
spokojem, miłością i rodzinnym
ciepłem, pogody ducha w świąteczny
czas, a w Nowym 2016 Roku życzę
optymizmu i radości, siły i wytrwałości
w dążeniu do celu, wielu sukcesów
oraz wielkiej pomyślności.**

Konsul Generalny Tomasz Olejniczak

Szanowni Czytelnicy!
**Z okazji świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy dużo szczęścia,
zdrowia, dobra i radości,
wiernych przyjaciół, ludzkiej życzliwości
i obfitości łask Bożych.**
**Niech nadchodzący Nowy Rok 2016 spełni
wszystkie pokładane w nim nadzieje i
pragnienia, przyniesie dostatek i dobrobyt
Waszym Rodzinom.**

**Niech panuje wzajemne zrozumienie
i miłość oraz pokój na naszej Ziemi!**
**Dziękujemy za owocną współpracę i liczymy
na jej kontynuację w następnym roku.**

**W imieniu Zarządu
prezes Żytomierskiego Obwodowego
Związku Polaków na Ukrainie
Wiktoria Laskowska-Szczur**

AKTUALNOŚCI

..... 2

WYDARZENIE

„Jestem dumny, że mamy takiego prezydenta”

„Я пишаюся, що в нас є такий президент” 3

POLITYKA

Wybory parlamentarne w Polsce wygrała partia Prawo i Sprawiedliwość

Парламентські вибори виграла партія „Право і справедливість” 5

Karta Polaka. W oczekiwaniu pozytywnych zmian

Карта Поляка. В очікуванні позитивних змін 6

PAMIĘTAMY O NICH

Wielkie porządki na Polskim Cmentarzu

Велика толока на Польському цвинтарі 8

Polski Cmentarz w Żytomierzu będzie uznany za narodowe miejsce pamięci!

Польському кладовищу в Житомирі бути національним заповідником! 10

KULTURA

Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu

Дні польської культури в Житомирі 12

Fintkluski – Folkowe Okruszki

Фінткльюшки – фолькові окрушки 18

NASZE TRADYCJE

Dzień Niepodległości Polski w Winnicy

День незалежності Польщі у Вінниці 20

Święto Kultury Polskiej w Makarowie

Свято польської культури в Макарові 20

Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród

Не покинемо землі, звідки наш рід 21

Iskra polska w Korosteniu

„Польська іскра” в Коростені 22

Spotkajmy się we Lwowie!

Зустріньмося у Львові! 24

JUBILEUSZ

Korosteń stał się stolicą polskich kołęd na Ukrainie!

Коростень став столицею польських колядок

в Україні! 26

DZIEJE POLSKI

Boże Narodzenie dawniej i dziś

Різдво Христове - колись і зараз 28

Tęcza Żytomierszczyzny
kwartalnik mniejszości polskiej**Założyciel i wydawca**

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne

mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)

mgr Jana Laskowska (redaktor)

ks. dk. dr Jacek Pawłowicz

ks. mgr lic. Jarosław Giżycki

prof. Wołodimir Jerszow

dr Iryna Kopoć

mgr Olena Staniszevska

Aleksiej Salej (grafik)

Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja

ul. Teatralna 17/20, gab. 109-111

10013, Żytomierz, Ukraina

tel. +38 (097) 199 83 08

e-mail: zpuzytomierz@mail.ruwww.zozpu.zhitomir.net**Druk** PP Melnik S. O., Żytomierz, ul. Puszkіńska, 63**Nakład** 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини
квартальник польської меншини**Засновник і видавець**

Житомирська обласна Спілка поляків України

Редакційна колегія

Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)

Яна Ляковська (редактор)

кс. dk. Яцек Павлович

кс. Ярослав Гіжицький

Володимир Ершов

Ірина Копоть

Олена Станішевська

Олексій Салей (верстка)

Фотографії з архіву Житомирської обласної СПУ

Редакція

вул. Театральна 17/20, каб. 109 – 111

10013, м. Житомир, Україна

tel. +38 (097) 199 83 08

e-mail: zpuzytomierz@mail.ruwww.zozpu.zhitomir.net**Друк** ПП Мельник С. О., м. Житомир, вул. Пушкінська, 63**Тираж** 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2015r.» za pośrednictwem Fundacji Wolność i Demokracja

Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серії ЖТ № 96/473 Р від 24.03.2011

W Żytomierzu powstało Polskie Zjednoczenie Medialne, mające na celu rozwój i rozpowszechnienie polskojęzycznych środków masowego przekazu, ukazujących się na Ukrainie. Założycielami Zjednoczenia są: czasopismo „Tęcza Żytomierszczyzny” (redaktor naczelna Wiktoria Laskowska-Szczur); polskojęzyczna gazeta „Mozaika Berdyczowska” (redaktor naczelna Larysa Wermańska); „Polskie Radio Berdyczów” (redaktor naczelny Jerzy Sokalski); polskojęzyczny program telewizyjny „Polacy Żytomierszczyzny” (autor Olga Kolesowa); program telewizyjny „Uczymy się polskiego” (autor Wiktoria Wachowska); audycja radiowa „Ojczyzna” (autor Helena Staniszevska).

<http://www.zozpu.zhitomir.net>

17 października w Winnicy odbyło się spotkanie nauczycieli języka polskiego zorganizowane przez Konsulat Generalny RP w Winnicy. Celem zebrania było umożliwienie nauczycielom Winnickiego Okręgu Konsularnego wymiany doświadczeń i pozyskania nowych informacji potrzebnych w pracy dydaktycznej.

Podczas spotkania konsul generalny RP w Winnicy Tomasz Olejniczak powitał gości i pogratulował im wysiłków na rzecz umacniania polskości na Ukrainie. Wśród poruszanych tematów wywołujących największe zainteresowanie nauczycieli były m.in. sprawy, jak zgłaszać zapotrzebowanie na podręczniki i pomoce dydaktyczne, jak zapraszać nauczycieli z Polski, współpraca z ORPEG, studia w Polsce, możliwości ubiegania się o fundusze polonijne oraz sposoby dofinansowania dojazdu nauczycieli, zasady przyznawania Karty Polaka, a także informacje dotyczące najnowszych regulacji w zakresie spraw wizowych i organizacji wyjazdów do Polski.

W ramach ogłoszonego przez UNESCO roku Jana Potockiego 16 października w Pikowie (obwód winnicki) – miejscu urodzenia pisarza – został odsłonięty pomnik poświęcony autorowi „Rękopisu znalezionego w Saragossie”. W uroczystości wzięli udział konsul Tomasz Olejniczak, sekretarz prasowy Ambasady RP w Kijowie Karol Jazowski oraz przedstawiciele władz rejonowych i wiejskich. Ceremonii poświęcenia pomnika dokonał biskup diecezji kamieniecko-podolskiej Leon Dubrawski. Monument został sfinansowany ze środków KG RP w Winnicy.

Kontynuacją obchodów Roku Jana Potockiego w Winnickim Okręgu Kon-

Marszałek Sejmu Marek Kuchciński i prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur
Маршалек Сейму Марек Кухчинський і голова ЖОЗПУ Вікторія Ляковська-Щур

sularnym była konferencja naukowa pt.: „Jan Potocki – spojrzenie przez wieki”, zorganizowana w Winnickiej Obwodowej Bibliotece Naukowej im. Timiriazewa. Na zakończenie obrad odbyła się prezentacja wystawy starodruków z polskich rezydencji Podola XVIII-XIX wieku. Uroczystości przygotował Winnicki Kulturalno-Oświatowy Związek Polaków, obchodzący w tym roku 20-lecie działalności.

<http://www.winnica.msz.gov.pl>

Premier Beata Szydło i marszałek Sejmu Marek Kuchciński 29 grudnia wzięli udział w świątecznym spotkaniu z Polonią. Polskie państwo zrobi wszystko, by zapewnić budowanie wspólnoty Polaków na całym świecie – mówiła szefowa rządu.

Premier dziękowała Polonii za to, że „tak pięknie buduje polską wspólnotę poza granicami kraju” i „kultywuje polskie tradycje i język”.

Marszałek Sejmu Marek Kuchciński podkreślił, że parlament podjął już działania mające na celu wsparcie Polaków za wschodnią granicą. Jak mówił, z inicjatywy sejmowej komisji łączności z Polakami za granicą rozpoczęły się prace nad projektem nowelizacji ustawy o Karcie Polaka. Zadeklarował wsparcie dla polskich uczniów i nauczycieli za granicą.

W spotkaniu wzięli udział także m.in. wiceminister spraw zagranicznych Jan Dziędziczak i szef sejmowej komisji łączności z Polakami za granicą Michał Dworczyk (PiS). Obecni byli Polacy z Litwy, Łotwy, Białorusi i Ukrainy.

30 grudnia w żytomierskiej katedrze św. Zofii odbył się VIII Koncert Bożonarodzeniowy pod Honorowym Patronatem arcybiskupa Piotra Malczuka i konsula Tomasza Olejniczaka. Organizatorami koncertu byli: Kapelania Polska w Żytomierzu, Centrum Polskie oraz Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Mszę św. celebrował arcybiskup Piotr Malczuk. Następnie odbyło się spotkanie oplatkowe. Każdy miał okazję złożyć serdeczne życzenia ks. arcybiskupowi i konsulowi generalnemu.

Życzenia bożonarodzeniowe złożyli arcybiskup Piotr Malczuk i konsul Tomasz Olejniczak z małżonką, Aleksander Piwowarski, kapelan Polaków Żytomierszczyzny ks. Jarosław Giżycki, redaktor TV Polonia Wrocław Grażyna Orłowska-Sondej, prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur. W koncercie wzięły udział Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną, Teatr Lalek ModernPol, Zasłużony dla Kultury Polskiej Polski Dziecięcy Zespół Wokalny „Dzwoneczki”, Irena Nawojewa, Polski Zespół Wokalny „Malwy”, Chór Katedralny św. Zofii, Zasłużony dla Kultury Polskiej Kameralny Zespół im. I.F. Dobrzyńskiego.

Koncert prowadziła dr Wiktoria Wachowska.

Grażyna Orłowska-Sondej przywiozła od Rodaków z Polski prezenty dla dzieci i uczestników koncertu.

<http://www.zozpu.zhitomir.net>

Prezydent Polski Andrzej Duda spotkał się 15 grudnia w Kijowie z mieszkającymi na Ukrainie Polakami, którzy przybyli prawie ze wszystkich zakątków kraju / Президент Польщі Анджей Дуда зустрівся 15 грудня в Києві з представниками польської громади, які приїхали майже з усіх куточків країни

„Jestem dumny, że mamy takiego prezydenta”

„Я пишаюся, що в нас є такий президент”

Biorąc pod uwagę dzisiejszą sytuację na Ukrainie – wojnę na wschodzie kraju i zmianę polityki europejskiej wobec Kijowa, władze jak nigdy dotąd powinny zabiegać o sojuszników, zwłaszcza wśród krajów sąsiedzkich. Przyjazd nowego prezydenta Polski Andrzeja Dudy był okazją do określenia kierunków współpracy w stosunkach polsko-ukraińskich.

Pierwszym punktem dwudniowej wizyty polskiego prezydenta, która zaczęła się 14 grudnia 2015 roku, było złożenie przez Andrzeja Dudę wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą wieńców i zapalenie zniczy na polskim Cmentarzu Wojennym w Bykowni,

gdzie spoczywają polskie ofiary reżimu stalinowskiego.

15 grudnia Andrzej Duda spotkał się z prezydentem i premierem Ukrainy. Następnie rozmawiał ze studentami oraz inteligencją, a wieczorem spotkał się z Polakami mieszkającymi na terenie Ukrainy, którzy przybyli prawie ze wszystkich zakątków kraju.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Winnickiego Okręgu Konsularnego na czele z konsulem generalnym Tomaszem Olejniczakiem. Dzięki wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Winnicy delegacja z Żytomierza była najliczniejszą grupą, wszak na Żytomierszczyźnie mieszka największe skupisko Polaków na Ukrainie. Delegacja Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie przybyła na czele z prezes Wiktorią Laskowską-Szczur.

Враховуючи сьогоднішню ситуацію в Україні – війна на сході і зміна політики в Європі, влада української держави як ніколи раніше повинна шукати партнерів і союзників, зокрема, серед представників сусідніх країн. Прибуття нового президента Польщі Андрея Дуди в першу чергу має стратегічне значення з метою виявлення напрямів співробітництва у польсько-українських відносинах.

По приїзду 14 грудня Анджей Дуда разом з дружиною Агатою Корнхаузер-Дудою запалив зніче і поклав квіти на могилах поляків, які стали жертвами сталінського режиму, які знаходяться в Биківні під Києвом.

Andrzej Duda wraz z Polonią zaśpiewał Mazurka Dąbrowskiego
Анджей Дуда разом з полонією заспівав Мазурек Домбровського

Prezydent Andrzej Duda z żoną, ambasador RP na Ukrainie Henryk Litwin z żoną
Президент Анджей Дуда з дружиною, посол РП в Україні Генрик Літвін з дружиною

Prezydent podziękował Polakom, że nadal pielęgnują tradycje narodowe i język ojczysty. Zapewnił, że Polska o nich nie zapomni, że będzie starała się o zwrot katolickich kościołów w Kijowie, Lwowie i Białej Cerkwi. Ponadto poinformował, że przy Kancelarii Prezydenta powołano Biuro do spraw Polonii i Polaków za Granicą. Jego głównym zadaniem jest pogłębianie łączności między krajem a środowiskami emigracyjnymi.

– Mówiliśmy (z Petrem Poroszenką – aut.) o naszych relacjach w kontekście wydarzeń historycznych. Tylko prawda o wspólnej historii może stać się podstawą współpracy – powiedział prezydent. – Ale krzywdy, które zaistniały w XX wieku nie powinny kłaść się cieniem na wzajemnych relacjach Polski i Ukrainy – dodał.

Andrzej Duda podkreślił, że Polska będzie gotowa pomóc ukraińskiej Polonii

w razie niestabilnej sytuacji na Ukrainie. Polacy mieszkający poza granicami kraju mogą zawsze liczyć na wsparcie. Będzie to widoczne już w zmianach w Ustawie o Karcie Polaka. Polska stara się o poprawę warunków życia swoich rodaków.

Polacy z Ukrainy przywitali Dudę kołędami, panowała przyjazna świąteczna atmosfera. Każdy miał możliwość porozmawiać z prezydentem i uścisnąć mu rękę. „Jestem dumny, że mamy takiego prezydenta” – powiedział ks. Jarosław Giżycki, kapelan Polaków Żytomierszczyzny.

Jak podkreślił ambasador RP na Ukrainie Henryk Litwin, spotkanie Andrzeja Dudy z Polonią było największym tego typu spotkaniem w 25-letniej historii Ambasady.

Jana Laskowska

Oфіційний візит тривав два дні, під час якого 15 грудня відбулись зустрічі з президентом і прем'єр-міністром України. Потім президент Польщі говорив зі студентами та інтелігенцією, а ввечері він зустрівся з представниками польської громади, які приїхали майже з усіх куточків країни.

У зустрічі взяли участь представники Вінницького консульського округу на чолі з Генеральним Консулом Томашом Олейнічаком. Завдяки підтримці Генерального Консульства РП у Вінниці делегація з Житомира була найчисельнішою, адже тут проживає найбільша кількість поляків в Україні. Делегація Житомирської обласної Спільноти поляків України прибула на чолі з головою Вікторією Лясковською-Щур.

Президент подякував полякам, які плекають національні традиції та мову. Він запевнив, що Польща не забуде про них, що буде dbати про повернення католицьких церков у Києві, Львові та Білій Церкві. Крім того повідомив, що в канцелярії президента створено приймальню, яка займається підтримкою поляків за кордоном. Завданням нового бюро є краще сприяння розвитку полонії ніж було колись.

– Ми говорили (з Петром Порошенком – прим. авт) про наші відносини в контексті історичних подій. Тільки правда про спільну історію може стати основою співпраці, – сказав президент. – Але кривда, нанесена в XX столітті, не повинна покласти тінь на взаєминах між Польщею та Україною.

Президент підкреслив, що Польща буде готова допомогти польській громаді України в разі нестабільної ситуації в країні. Поляки, які перебувають за межами країни, завжди можуть розраховувати на підтримку. Це буде помітно вже в змінах, що стосуються закону про Карту Поляка. Польща прагне поліпшити умови життя своїх співвітчизників.

Поляки України привітали президента колядками, панувала приязна святкова атмосфера. Кожен мав змогу після урочистої зустрічі поговорити з президентом і потиснути йому руку. „Я пишаюся, що в нас є такий президент”, – сказав ks. Ярослав Гіжицький, капелан поляків Житомирщини.

Як підкреслив посол РП в Україні Генрик Літвін, зустріч Анджея Дуди з полонією є найбільшою такого типу за всю 25-річну історію посольства.

Яна Лясковська

Prawo i Sprawiedliwość zdobyło w Sejmie 235 mandatów / „Право і справедливість” здобула в Сеймі 235 мандатів

Wybory parlamentarne w Polsce wygrało Prawo i Sprawiedliwość

Głosowanie odbyło się 25 października. Biorący w nim udział Polacy wybrali 460 posłów i 100 senatorów, którzy przez najbliższe cztery lata będą ich przedstawicielami w parlamencie. PiS zdobyło w Sejmie 235 mandatów.

W wyniku październikowych wyborów samodzielną większość w parlamencie uzyskało Prawo i Sprawiedliwość, na które głos oddało 37,58 proc. wyborców. Drugie miejsce zajęła Platforma Obywatelska, którą w wyborach poparło 24,09 proc. Do Sejmu dostały się jeszcze: Kukiz'15 z poparciem 8,81 proc., Nowoczesna – 7,69 proc. i Polskie Stronnictwo Ludowe – 5,13 proc. PiS zwyciężyło we wszystkich grupach demograficznych (m.in. wiek, płeć, dochód, zawód, wykształcenie) i niemal we wszystkich województwach. Wygrało także w tych miastach, które do tej pory były bastionem PO, jak Warszawa czy Wrocław. Ale mimo sukcesu całej partii, Jarosław Kaczyński przegrał pojedynek z Ewą Kopacz, uzyskując w stolicy prawie 30 tys. głosów mniej. Premierem Polski w rządzie PiS została, zgodnie z zapo-

wiedziami z kampanii, wiceprezes partii Beata Szydło.

Za granicą wybory do Sejmu wygrało również Prawo i Sprawiedliwość, uzyskując 33,61 proc. głosów poparcia. Na PO zagłosowało 18,59 proc. wyborców, na komitet Kukiz'15 – 15,31 proc. Kolejne miejsca zajęły partie: KORWiN, która uzyskała 12,54 proc., Nowoczesna.pl – 9,19 proc., Razem – 5,46 proc., ZL – 4,58 proc.

W obwodach utworzonych w polskich placówkach dyplomatycznych na świecie głosowało łącznie 174 805 Polaków. To 87,64 proc. osób, które zarejestrowały się tam jako wyborcy. Największym zagranicznym obwodem była Wielka Brytania, gdzie głosowało 64,4 tys. wyborców. Zwyciężył komitet Kukiz'15, otrzymując 24 proc. poparcia, przed PiS – 22,89 proc. Drugim co do wielkości obwodem są USA, gdzie w wyborach wzięło udział ponad 24,8 tys. osób. Bezapelacyjnie zwyciężyło tam PiS, zdobywając 72,7 proc. głosów.

W Niemczech głosowało prawie 19,9 tys. wyborców. Zwyciężyło PiS z 31,24 proc. głosów, przed PO z 27,55 proc. W Irlandii przy urnach stało się

9 tys. Polaków. Wygrał komitet Kukiz'15 – 26,71 proc. głosów. Drugie było PiS – 21,86 proc. W Norwegii, gdzie głosowało prawie 7,5 tys. wyborców, wygrało PiS – 25,39 proc., przed Kukiz'15 – 22,9 proc.

Platforma Obywatelska największe zwycięstwo odniosła na Kubie, odnotowując tam 51,28 proc. poparcia. Wygrała też m.in. w Algierii (47,22 proc.), RPA (38,56 proc.), Hiszpanii (28,75 proc.), Chinach (28,7 proc.), Indiach (31,7 proc.), Meksyku (30,77 proc.), na Litwie (28,16 proc.) i w Azerbejdżanie (37,93 proc.).

PiS wygrało m.in. także na Ukrainie, zdobywając tam 46,82 proc. głosów, Białorusi – 48,51 proc., w Kanadzie – 69,86 proc., we Włoszech – 46,53 proc., Francji – 39,03 proc., w Australii – 40,51 proc., w Kazachstanie – 56,14 proc., Wenezueli – 50 proc., w Brazylii – 42,99 proc., w Argentynie – 42,55 proc. i w Peru – 44,26 proc.

W Chile PiS i PO odnotowały identyczny rezultat – 24 proc. głosów.

**Na podstawie
polska.newsweek.pl**

Karta Polaka. W oczekiwaniu pozytywnych zmian

Карта Поляка. В очікуванні ПОЗИТИВНИХ ЗМІН

16 grudnia, tuż po spotkaniu prezydenta Polski Andrzeja Dudy z Polonią w Kijowie, w Warszawie odbyła się konferencja pt. „Historia Kartą spisana. Podsumowanie ustawy o Karcie Polaka” współorganizowana przez Komisję ds. Łączności z Polakami za Granicą (Fundację Wolność i Demokracja oraz Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego).

Ustawa o Karcie Polaka została przyjęta w 2007 roku, a zaczęła obowiązywać rok później. Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do narodu polskiego, wydawanym w celu wzmocnienia więzi łączących Polaków na Wschodzie z Macierzą oraz wspierania ich starań o zachowanie języka polskiego i kultywowanie tradycji narodowej.

Jak każdy nowo powstały dokument Ustawa o Karcie Polaka nie jest doskonała. Coraz częściej pojawiały się głosy o konieczności jej nowelizacji, by łatwiej było uzyskać Kartę, a jej posiadaczom dać większe przywileje.

Już teraz Karta Polaka uprawnia do uzyskania w Polsce legalnej pracy, podjęcia bezpłatnych studiów na polskich uczelniach, korzystania z bezpłatnych usług medycznych czy bezpłatnego zwiedzania muzeów państwowych. Co więcej, osoba z Kartą może aplikować o stypendium lub wsparcie finansowe.

Konferencję moderował Damian Ciarciński, były konsul KG RP w Winnicy. Opowiedział on o projekcie Fundacji WiD, w którym przeprowadzono ankiety wśród 500 posiadaczy Karty Polaka z Ukrainy, Litwy, Łotwy i Białorusi. Wyniki tych badań przedstawił dr Mariusz Kowalski z UW. Jak zaznaczył, obraz, jaki się z nich wyłania, to zaledwie wierzchołek góry lodowej. Ankieterom udało się bowiem dotrzeć tylko do najbardziej znanych miejscowości. Z kolei dr Jerzy Kowalewski, polonista i wykładowca akademicki, wystąpił z propozycją uniwersalizacji nauczania języka polskiego (na podstawie rozwiązań przyjętych na Ukrainie) oraz stworzenia katalogu zagadnień Karty Polaka.

Na konferencji wystąpiła prezes Związku Polaków na Białorusi Andżelika Borys oraz redaktor Słowa Polskiego Jerzy Wojcicki

На конференції виступила голова Спільки поляків Білорусії Анжеліка Борис і редактор Слова Польського Юрій Вуйціцький

16 grudnia, odrazu ж після зустрічі польського президента Анджея Дуди з Полонією в Києві, у Варшаві пройшла конференція «Історія Картою написана. Підсумки дії закону про Карту Поляка», організована комітетом зв'язків з поляками за кордоном (спільно з фундацією «Свобода і демократія» та Центром досліджень Східної Європи Варшавського університету).

Закон про Карту Поляка був прийнятий в 2007 році, а діяти почав рік пізніше. Карта поляка є документом, який підтверджує приналежність до польського народу і видається полякам з метою зміцнення зв'язків з Батьківщиною та підтримки дій щодо збереження польської мови і національних традицій.

Як кожний новоприйнятий документ Закон про Карту Поляка не є досконалим. Все частіше з'являлись думки щодо внесення поправок до нього, щоб було легше отримати

Карту, а її власникам надати більше привілеїв.

Вже зараз Карта Поляка дає право в Польщі легально працювати, безкоштовно навчатися у польських вишах, безкоштовно користуватися медичними послугами і відвідувати державні музеї. Більше того, особа з Картою може претендувати на отримання стипендії або фінансової підтримки.

Модератором конференції був Даміан Чярчинський, колишній konsul ГК РП у Вінниці. Він розповів про опитування, проведене серед 500 власників Карт Поляка з України, Литви, Латвії та Білорусії на замовлення фундації «Свобода і демократія». Результати дослідження представив професор Маріуш Ковальський з UW. Як зазначив, представлена картина є тільки верхівкою айсберга. Експерти долішили лише до найбільш відомих установ і місцевостей. У свою чергу, Єжи Ковалевський, полоніст і викладач університету, висунув пропозицію універсалізації викладання польської мови (на основі досвіду України)

Wiceminister spraw zagranicznych Jan Dziędziczak podkreślił, że Karta Polaka jest wielkim przywilejem, a jej posiadacze muszą mieć polskie korzenie i patrzeć życzliwie na Polskę / Віце-міністр закордонних справ Ян Дзедзічак підкреслив, що Карта Поляка є великим привілеєм, а тому ті, хто її має, повинні мати польське коріння і приязно відноситись до Польщі

Delegaci z Ukrainy – prezesi organizacji polskich Wiktoria Laskowska-Szczur, Włodzimierz Miedzianowski, Stanisław Kostecki / Делегати з України – голови польських організацій Вікторія Ляковська-Щур, Володимир Медзяновський, Станіслав Костецький

Według posła Michała Dworczyka, przewodniczącego sejmowej Komisji ds. Łączności z Polakami za Granicą, dzięki nowelizacji Ustawy o Karcie Polaka w ciągu najbliższych lat do Polski może przyjechać i osiedlić się nawet 100 tys. osób polskiego pochodzenia – głównie z Ukrainy, ale także z Białorusi oraz innych krajów byłego Związku Sowieckiego.

– Posiadacz Karty Polaka będzie mógł przyjechać do Polski i od razu otrzymać prawo do stałego pobytu, będzie też zwolniony ze wszelkich kosztów – mówił poseł Dworczyk. – W ciągu pierwszego roku pobytu będzie miał możliwość otrzymania dofinansowania na wynajem mieszkania, naukę języka polskiego oraz inne potrzeby związane z adaptacją. Po roku będzie mógł otrzymać polskie obywatelstwo. To propozycja dla osób, które są zdeterminowane i chcą samodzielnie przyjechać do Polski, by wziąć sprawy w swoje ręce. Ten tryb osiedlenia w Polsce dla niektórych naszych rodaków będzie mógł stać się jedną z form repatriacji.

Oprócz tego Michał Dworczyk wymie-

nił inne najważniejsze zmiany w Ustawie, m.in. traktowanie posiadaczy Karty Polaka w sytuacji nadzwyczajnej jako obywateli Polski, stworzenie odpowiednich umów dla tych, którzy chcą się osiedlić w Polsce oraz wydawanie Karty Polaka przez wojewodę w miejscowym urzędzie.

Po konferencji odbyło się posiedzenie sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą, na którym jednogłośnie uchwalono projekt nowelizacji Ustawy i przekazano go do Senatu. Jeśli polski parlament ją przyjmie, Polacy na wschodzie zaczną odczuwać jej skutki już w drugiej połowie 2016 roku.

W konferencji wzięli udział Polacy z Białorusi, Ukrainy, Łotwy oraz Litwy, przedstawiciele MSZ, SEW UW. Z Ukrainy przybyli m.in. prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, prezes Partii Polaków Ukrainy Stanisław Kostecki, prezes Związku Przedsiębiorców Polaków Włodzimierz Miedzianowski. Wszyscy mogli zabrać głos, przekazać swoje propozycje.

Jana Laskowska

i stworzenia katalogu pytań dla zadaci na Kartę Poляка.

Za słowami deputata Michała Dworczyka, głowy sejmowego komitetu związków z polakami za korodonom, завдяки внесенню поправок до закону про Карту Поляка протягом найближчих років до Польщі можуть прийти й оселитися до 100 тис. осіб польського походження – в основному з України, але й Білорусі та інших країн колишнього Радянського Союзу.

– Власник Карти Поляка зможе прийти до Польщі і одразу отримати право на постійне проживання. Також він буде звільнений від будь-якої оплати. Протягом першого року перебування в Польщі матиме можливість отримувати фінансову підтримку на оренду житла, навчання польської мови та інших потреб, необхідних для адаптації. За рік буде в змозі отримати польське громадянство. Ця пропозиція для осіб рішучих, які хочуть незалежно прийти до Польщі та самому залагоджувати свої справи. Цей спосіб поселення в Польщі для деяких наших співвітчизників зможе стати однією з форм репатріації, – говорить депутат партії «Право і справедливість».

Крім того, Міхал Дворчик виділив деякі з найважливіших змін, як от: потрактування власників Карти Поляка в надзвичайній ситуації як польських громадян, створення відповідних умов для тих, хто хоче оселитися в Польщі та видача Карти Поляка місцевою владою.

Після конференції відбулося засідання сеjmового комітету, під час якого одностайно було прийнято проект поправок і направлено його до Сенату. За сприятливих обставин позитивні зміни очікуються вже в другій половині 2016 року.

У конференції взяли участь поляки зі Сходу – Білорусі, України, Литви та Латвії, представники Міністерства закордонних справ і Центру досліджень Східної Європи Варшавського університету. З України приїхали голова Житомирської обласної Спільноти поляків Вікторія Ляковська-Щур, голова партії поляків України Станіслав Костецький, голова Спільноти польських підприємців України Володимир Медзяновський та інші. Всі мали змогу виступити, висловити свої пропозиції.

Яна Ляковська

Uczestnicy akcji sprzątania przy wejściu na cmentarz / Учасники прибирання біля входу до цвинтаря

Wielkie porządki na polskim cm

Setki młodych ludzi wzięło udział w akcji Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie – sprzątania zabytkowej nekropolii. Przez cały dzień wynosili liście, czyszili pomniki, a przy okazji poznawali historię rodzinnego miasta.

Cmentarz polski w Żytomierzu jest zabytkiem architektury końca XVII wieku. Został założony w 1762 roku. To jedna z najstarszych polskich nekropolii w Europie. Utrzymanie jej w porządku jest powinnością nie tylko wobec pochowanych na nim osób, ale także wobec historii i przyszłych pokoleń. Środowisko polskie w Żytomierzu dokłada wszelkich starań, a przede wszystkim serca i rąk do pracy, aby cmentarz wyglądał schludnie i pięknie. Zwłaszcza w Dniu Wszystkich Świętych i w Zaduszki.

W ostatnią sobotę października dzieci, młodzież i dorośli uczący się języka polskiego w Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej przy ŻOZPU, Asocjacja Polaków Żytomierszczyzny, szkoły nr 28 i 36 oraz nauczyciele poloniści stawili się na cmentarzu, by przez cały dzień sprzątać nekropolię, porządkować groby, czyścić pomniki i wynosić liście.

– Razem sprzątamy polski cmentarz, który jest pamiątką historyczną, aby uczcić

Razem sprzątamy polski cmentarz, aby uczcić pamięć naszych przodków / Разом прибираємо польський цвинтар, щоб вшанувати пам'ять наших предків

pamięć naszych przodków. 2 listopada zostanie tutaj odprawiona msza święta – powiedziała Wiktoria Laskowska-Szczur, organizatorka akcji. – Znajdują się tutaj groby znanych rodów szlacheckich Dąbrowskich, Moniuszków, Czackich. Na żytomierskiej nekropolii można odnaleźć także mogiły ojca słynnego pianisty i premiera Drugiej Rzeczypospolitej Ignacego Jana Paderewskiego i jego przybranej matki, jednego z pierwszych pilotów pol-

skich Bronisława Matyjewicza-Maciejewicza oraz światowej sławy kompozytora i pianisty, ucznia Franciszka Liszta – Juliusza Zarębskiego.

Po sprzątaniu wszyscy wspólnie zapalili znicze – światełka pamięci. Swoją obecnością, chwilą zadumy, skupienia i modlitwą uczcili tych wszystkich, którzy już odeszli, a którym tak wiele dziś zawdzięczamy.

Aleksander Piwowarski

Велика толока на Польському цвинтарі

Сотні молодих людей взяли участь в акції Житомирської обласної Спільноти поляків України – прибиранні меморіального кладовища. Протягом цілого дня виносили листя, чистили пам'ятники, і з такої нагоди пізнавали історію рідного міста.

Польський цвинтар є історичною пам'яткою архітектури кінця XVII століття. Був заснований у 1762 році. Це один з найстаріших польських некрополів у Європі. Зберігати тут порядок є не тільки шансою до похованих на ньому осіб, але також до історії та майбутніх поколінь. Польська громада в Житомирі докладає багато зусиль, а передусім сердець і рук для праці, щоб цвинтар виглядав охайно і гарно. Особливо у День всіх святих і на Задушки.

В останню суботу жовтня діти, молоді і дорослі, які навчаються польській мові у Польській суботньо-недільній школі при ЖОСПУ, а також з Асоціації поляків Житомирщини, шкіл №28 і 36 та

вчителі полоністи прийшли на кладовище.

– Разом прибираємо польський цвинтар, який є історичною пам'яткою, щоб вшанувати пам'ять наших предків. 2 листопада тут відправляється свята меса, – повідомила Вікторія Ляковська-Щур, організатор акції. – Тут знаходяться могили відомих шляхецьких родів Домбровських, Монюшко, Чацьких. На житомирському некрополі можна знайти також могили батька знаменитого піаніста і прем'єра Другої Речі Посполитої Ігнація Яна Падеревського та його прийомної матері, одного з перших польських пілотів Броніслава Матієвича-Мацеєвича та композитора і піаніста світової слави, учня Ференца Ліста – Юліуша Зарембського.

Після прибирання всі спільно запалили зніче – світло пам'яті. Своєю присутністю, хвилиною задуми, спогадів і молитви вшанували всіх, хто вже відійшов, а кому так багато сьогодні завдячуємо.

Олександр Пивоварський

mentarzu

Дбаємо о могилę ojca słynnego pianisty i premiera Drugiej Rzeczypospolitej Ignacego Jana Paderewskiego i jego przybranej matki. Дбаємо про могилу батька знаменитого піаніста і прем'єра Другої Речі Посполитої Ігнація Яна Падеревського.

Polski Cmentarz w Żytomierzu będzie uznany za narodowe miejsce pamięci!

Żytomierz to historyczne miasto na Ukrainie, w którym zachowały się liczne pamiątki kultury związane z polską diasporą, dziejami Polski oraz jej wybitnymi przedstawicielami. Szczególne miejsce wśród nich ma jedna z pereł nekropolii Ukrainy oraz całej Europy Wschodniej – polski cmentarz.

Na zlecenie organizacji społecznej „Srebrna Wieża” Rada Obwodowa Ukraińskiego Towarzystwa Ochrony Pamiątek Kultury i Historii przygotowała niezbędną dokumentację potrzebną do rozpoczęcia starań o nadanie cmentarzowi polskiemu w Żytomierzu rangi zabytku historii i kultury o znaczeniu krajowym i przekazała ją Ministerstwu Kultury Ukrainy. Jest to pierwszy krok do przyznania nekropolii statusu narodowego miejsca pamięci.

Cmentarz rzymskokatolicki w Żytomierzu, zwany Cmentarzem Polskim, jest cenną pamiątką historyczną, perłą sztuki funeralnej, architektury krajobrazu i wreszcie unikatowym cmentarzem katolickim, miejscem pochówku wielu wybitnych postaci kultury i nauki, zasłużonych dla historii Polski. Jest położony w zachodniej części miasta, na malowniczych wzgórzach na lewym brzegu rzeki Kamionki. Wejście główne znajduje się przy placu Rudniańskim, który powstał właśnie u zbiegu ulic prowadzących do nekropolii.

Cmentarz został założony w końcu XVIII wieku. Jest otoczony z trzech stron ceglany murem, a od zachodu, gdzie nie ma żadnego ogrodzenia, opada łagodnym zboczem do rzeki Kamionka. Od południa sąsiaduje z kompletnie zdewastowanym dziś cmentarzem ewangelickim z połowy XIX wieku. Zajmuje powierzchnię ponad 9 ha (w chwili założenia był mniejszy). Ma kształt wielokąta wydłużonego z południa na północ.

Decyzja o powstaniu tego cmentarza w Żytomierzu zapadła, gdy stary, na górze Ochrymowej, został już wypełniony. Było to w drugiej połowie XVIII wieku (na kutej bramie wejściowej widnieje rok 1762 - przyp. red.). Wybór padł na teren znajdujący się na zachodnich obrzeżach miasta – na Nowej Rudni (obecnie ulica Korolenko). Pierwsze wzmianki o nekropolii na Rudni pochodzą z 5 listopada 1799 roku. Obszar wytypowany pod cmentarz porastał las sosnowy, o czym świadczą dziś jeszcze rosnące na nim drzewa liczące co najmniej 200 lat. Najstarszy plan nekropolii pochodzi z 1888 roku. Natknął się nań autor tekstu w dziale kartograficznym Centralnej Biblioteki Naukowej im. Wołodymyra Wernadskiego Akademii Nauk Ukrainy (m. Kijów) w 1993 roku. Na planie tym jego autor, miejski mierniczy ziemski F. Proniewicz zaznaczył 246 najcenniejszych pochówków z nazwiskami polskimi.

W głównej bramie cmentarnej zbudowanej z cegły i otynkowanej są osadzone dwyskrzydłowe metalowe wrota, po których obydwu stronach – między filarami bramy – znajdują się jedno-skrzydłowe, również metalowe, furtki dla pieszych. Filary wieńczą nieproporcjonalnie wysokie dwa krzyże żeliwne. Na prawym zewnętrznym filarze widoczna jest tablica informacyjna z 1799 roku z napisem w języku polskim, zawierająca wykaz dziewięciu „dzielnic” cmentarnych: pod wezwaniem św. Michała, pw. św. Józefa, pw. św. Jana Nepomucena, pw. św. Kazimierza, pw. św. Antoniego, pw. św. Zofii (dla duchownych), pw. św. Floriana, pw. św. Wincentego i pw. św. Stanisława (bezpłatna).

W obrębie cmentarza znajdują się ciekawe obiekty architektoniczne: kaplica w stylu klasycyzującym pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa i Męczennika, zbudowana z datków parafian w latach 1841-1846 z inicjatywy ks. kanonika Ludwika Gniew-

Kuta brama / Ковані ступки брами

skiego, dzwonnica typu arkadowego, przewidywana dla trzech dzwonów i sygnaturki, dwie rozległe katakumby w stylu klasycystycznym, których budowa rozpoczęła się w 1880 roku, z cegły i otynkowane. W następnych artykułach opowiem o nich szczegółowo.

W roku 1976 decyzją Rady Miasta Żytomierza cmentarz zamknięto. Mimo to pogrzeby nadal odbywały się, choć bez zaznaczenia informacji o tym, kto i kiedy zmarł. W latach 2011-2014 przeprowadzono inwentaryzację cmentarza. W jej efekcie doliczono się 2222 grobów polskich, kamiennych i metalowych, które zbadano i opisano. Tę ogromną pracę wykonali pracownicy Katedry Architektury i Ochrony Budowli Zabytkowych Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach, pod kierunkiem dr. Tadeusza Rudkowskiego. W latach 1911-1914 Żytomierska specjalna grupa badawcza Towarzystwa Ochrony Zabytków na czele z autorem tekstu, w skład której weszli krajoznawcy Sergiej Sobczuk, Ruslan Kondratiuk, Anna Szczastna i przedstawicielka „Srebrnej Wieży” Aliona Aleksejewa, poddała pogłębionym badaniom dziewięć najwartościowszych grobów. W wyniku tych badań powstał szczegółowy opis każdego obiektu, dokumentacja fotograficzna, analiza ich stanu technicznego (wraz z przedstawicielami zakładu komunalnego Rady Miejskiej). To właśnie ta dokumentacja otwiera drogę do starań o uznanie cmentarza polskiego w Żytomierzu za zabytek historii i kultury o znaczeniu krajowym i przyznania mu statusu narodowego miejsca pamięci.

Georgij Mokrycki

Польському кладовищу в Житомирі бути національним заповідником!

Житомир – давнє історичне місто України, яке є одним з важливих центрів зосередження значного числа пам'яток, пов'язаних з польською діаспорою, подіями в історії Польщі та її видатними діячами. Особливе місце серед них займає одна з перлин некрополів України та всієї Східної Європи – Польське кладовище.

Нині радою обласної організації Українського Товариства охорони пам'яток історії та культури на замовлення громадської організації «Срібна вежа» підготовлено необхідну документацію для взяття Польського кладовища в Житомирі на державний облік як цінної комплексної пам'ятки серед некрополів з подальшим наданням їй статусу пам'ятки національного значення і подано її до Міністерства культури України. І це є цілком заслужено.

Польське кладовище у Житомирі є цінною пам'яткою історії монументального та садово-паркового мистецтва, архітектури і, нарешті, унікальним католицьким некрополем, де поховано багато визначних осіб, життя і діяльність яких високо поціновані у всій Європі. Кладовище знаходиться у західній частині міста, на мальовничих пагорбах лівого берега р. Кам'янки. Головний вхід до нього виходить на Руднянський майдан, який, власне, й виник на з'єднанні міських доріг, що вели до нього. Майдан остаточно не сформований й досі і має перспективу відповідного архітектурного тлумачення.

Кладовище засновано наприкінці XVIII ст. Його територія огорожена з трьох боків цегляним муром, а із заходу – повільно переходить схилами до берегів річки Кам'янки. З південного боку частково межує з лютеранським (німецьким) кладовищем, яке виникло у середині XIX ст. завдяки своєму старшому сусіду – Католицькому некрополю.

У другій половині XVIII ст. (вірогідно, 1779 року) з причини повністю використаної території старого католицького кладовища на Охримовій горі, було порушено питання про заснування нового католицького кладовища. Вибір місця для нього зупинився на західній околиці міста – Рудні. Перші відомості про некрополію на Рудні знаходимо у візитації від 5 листопада 1799 року. Територія кладовища була визначена у 1799 році площею 9 десятин (приблизно 9 га). Має форму багатокутника, витягнутого з півдня на північ. Але фактично на той час кладовище займало набагато меншу площу.

Територію, відведену під кладовище, раніше, очевидно, займав суцільний сосновий ліс, що засвідчують дерева віком понад 200 років, окремі екземпляри яких подекуди ростуть і по нині в межах кладовища. Більш пізні історичні свідчення про кладовище маємо з його плану за 1888 рік, виявленого автором цих рядків у 1993 році у картографічному відділі Центральної Наукової бібліотеки ім. Володимира Вернадського Академії наук України (м. Київ). Відомо, що тоді до 9 десятин існуючої території було додано ще одну десятину для нових поховань. На плані її автором, міським землеміром Ф. Проневичем, нанесено 246 найцінніших поховань та експлікацію до них, де вказано прізвища похованих, що, до речі, були виключно польськими.

До кладовища веде головний вхід – велика брама, що виходить на Руднянський майдан, складені з двох мурованих із цегли потинькованих пілонів, між якими знаходяться двокрилі ґратовані ворота. В пілонах з обох сторін – вузькі хвіртки для пішоходів, які замикаються однокрилими ґратованими дверима. Непропорційно високі чавунні хрести увінчують ці два

Rzeźba Jezusa Chrystusa w niszy dzwonnicy / Скульптура Ісуса Христа у ніші дзвіниці

пілони. На одному з пілонів збереглася старовинна чавунна плита, на якій польською мовою подано інформацію про сектори кладовища, які позначені першими літерами імен католицьких святих.

У межах кладовища знаходяться цікаві архітектурні об'єкти: каплиця Св. Станіслава Єпископа і Мученика (спочатку на її місці знаходилась дерев'яна каплиця, розібрана 1840 року), дві катакомби, збудовані у 1841 – 1846 та 1880-х та 1907 роках у класицистичних мотивах, муровані з цегли. В наступних статтях розповідатиметься про них докладно.

У 1976-1982 кладовище було закрите, хоча поховання здійснювалися, без інформацій про те, хто і коли помер. 1994–95 роках була проведена інвентаризація, обстежено і здійснено опис 2200 пам'ятників. Цю грандіозну роботу здійснила Кафедра Архітектури і Охорони історичних будівель Свентокшицької політехніки у м. Кельце, скеровану і відредаговану д-ром Тадеушем Рудковським. У 2011–2014 роках додатково більш глибоко і всебічно десять найбільш визначних поховань та архітектурних споруд дослідила житомирська спеціальна науково-дослідна група Товариства охорони пам'яток на чолі з автором цих рядків, до якої входили краєзнавці Сергій Собчук, Руслан Кондратюк, Ганна Щастна та представниця «Срібної вежі» Альона Алексеєва. Результатом цих досліджень став детальний опис кожного об'єкту, фотофіксація, вивчення їх технічного стану (разом з представниками комунального підприємства міської ради). Зроблене цією групою – перший крок до визнання кладовища пам'яткою історії та культури національного значення та надання йому статусу заповідника.

Георгій Мокрицький

Dni kultury polskiej w Żyto

W dniach 8-11 października odbyły się VIII Dni Kultury Polskiej na Żytomierszczyźnie i XXI Międzynarodowy Festiwal „Tęcza Polesia”, których organizatorem jest Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Tegoroczna edycja imprezy była poświęcona 155. rocznicy urodzin wielkiego Polaka i męża stanu Ignacego Jana Paderewskiego, który przez większą część życia był związany z Żytomierzem. Wydarzenie miało niezwykle charakter jeszcze z jednego powodu: podczas Międzynarodowego Festiwalu „Tęcza Polesia” na scenie byłego teatru polskiego (dziś Żytomierskiej Obwodowej Filharmonii im. S. Richtera) przy wypełnionej po brzegi widowni zostało uroczystie podpisane „Porozumienie o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków między Województwem Śląskim a Żytomierską Obwodową Administracją Państwową”. Ze strony ukraińskiej podpisy złożyli przewodniczący Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej Sergij Maszkowski, przewodniczący Żytomierskiej Obwodowej Rady Witalij Francuz, a z polskiej – wicemarszałek Województwa Śląskiego Stanisław Dąbrowa.

Wśród gości honorowych VIII Dni Kultury Polskiej na Żytomierszczyźnie byli przedstawiciele z Polski: delegacja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, której przewodniczył wicemarszałek Dąbrowa, działacz PSL Zygmunt Wilk, a także delegacja z Płocka, miasta partnerskiego Żytomierza, z sekretarzem miasta Krzysztofem Krakowskim. Z Ukrainy zaś: p.o. prezydenta Żytomierza Lubow Cymbaluk, polski konsul z Winnicy Mikołaj Cholewicz, prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, deputowani Rady Najwyższej Andżelika Łabuńska i W. Areszonkow oraz kapelan Polaków Żytomierszczyzny Jarosław Giżycki.

Program Dni Kultury Polskiej obfitował w wiele różnorodnych wydarzeń. Już pierwszego dnia odbył się koncert „Wołyńska Ziemia – Zjednoczona Europa” przygotowany przez dr muzykologię Irenę Kopoć. W auli koncertowej Średniej Szkoły Muzycznej muzycy kijowscy wykonali utwory mało znanego ukraińskiego kompozytora Iwana Karabytsa. Następnego dnia w tym samym miejscu została zaprezentowana wystawa wycinanek na temat: „Ignacy Jan Paderewski: Ukraina – Polska – Świat”. Jeszcze jedno wydarzenie związane było ze Szkołą Muzyczną, a miano-

wicie seminarium naukowe przygotowane przez dr Irenę Kopoć przy współpracy prof. dra hab. Włodzimierza Jerszowa na temat „Literacko-artystyczna przestrzeń Wołynia-Żytomierszczyzny: historia i perspektywy”. Wygłoszone referaty dotyczyły obrazu Żytomierszczyzny w twórczości pamiętnikarskiej podróżujących po prawobrzeżnej Ukrainie pisarzy angielskich. Bardzo ciekawy był wykład o działalności wielkiej Polki z Wołynia Ewy Felińskiej, matki św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego, arcybiskupa metropolity warszawskiego w latach 1862-1883.

Rankiem 9 października goście udali się do Kroszni, dzielnicy Żytomierza, aby w Szkole Średniej nr 28 uczestniczyć w uroczystości pasowania pierwszoklasistów na uczniów polskiej klasy. Dyrektor szkoły Janina Janczewska bardzo gorąco przywitała dzieci i rodziców, uczniowie zaś przedstawili przygotowany na tę okazję wspaniały koncert. Delegaci z Płocka wręczyli pierwszoklasistom upominki. Z kolei w Żytomierskiej Obwodowej Bibliotece Naukowej uczniowie innej placówki, Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej, wraz z teatrem dziecięcym ModernPol (nauczycielka Wiktoria Zubariewa) zaprezentowali przedstawienie o św. Janie Pawle II z okazji otwarcia wystawy „Jan Paweł II. Dar Polski dla świata”, zorganizowanej przez Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wystawa pod patronatem honorowym marszałka Senatu RP Bogdana Borusewicza,

Uczestnicy koncertu „Wołyńska Ziemia – Zjednoczona Europa”
Учасники концерту «Волинська земля – об'єднана Європа»

omierzu

Podpisanie „Porozumienia o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków między Województwem Śląskim a Żytomierską Obwodową Administracją Państwową”
Підписання «Угоди про співпрацю та розвиток дружніх стосунків між Сілезьким воєводством і Житомирською обласною державною адміністрацією»

Podczas otwarcia wystawy „Jan Paweł II. Dar Polski dla świata” / Під час відкриття виставки «Ян Павло II. Дар Польщі для світу»

Informacja

Podczas VIII Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu została otwarta wystawa pt. „Jan Paweł II. Dar Polski dla świata”.

Ekspozycję przygotował Katolicki Uniwersytet Lubelski w 2014 roku w związku z kanonizacją papieża Polaka. Składa się z kilkunastu plasz fotograficznych ukazujących drogę życiową i posłannictwo Jana Pawła II. Opatrzone komentarzami fotografie odnoszą się do obszarów, którym papież poświęcał szczególną uwagę, jak rodzina, ludzie chorzy i potrzebujący, młodzi czy dialog międzyreligijny.

Wystawa „Jan Paweł II. Dar Polski dla świata”, będąca owocem pracy zespołowej koordynowanej przez Uniwersytet Otwarty KUL, powstała we współpracy z Urzędem Miasta Lublin, Towarzystwem Przyjaciół KUL oraz Polish Canadian Business and Professional Association of Windsor. Patronat nad przedsięwzięciem, mającym nie tylko walor ściśle edukacyjny, ale także będącym unikatową promocją Polski, Lublina i samego KUL, objęli: marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz, metropolita krakowski Stanisław kardynał Dziwisz, prezydent miasta Lublina Krzysztof Żuk oraz metropolita lubelski, arcybiskup Stanisław Budzik.

Po raz pierwszy ekspozycja została zaprezentowana 14 kwietnia 2014 roku w Trybunale Koronnym w Lublinie oraz w ratuszu w kanadyjskim Windsor, mieście partnerskim Lublina. Wydarzenia te zainicjowały liczne ekspozycje w kraju i za granicą, m.in. w Parlamencie Federalnym w Ottawie, Parlamencie Europejskim, Konsulacie Generalnym RP w Toronto i ośrodkach polonijnych USA i Kanady.

Dyrektor Szkoły nr 28 Janina Janczewska bardzo gorąco przywitała dzieci i rodziców / Директор школи №28 Яніна Янчевська тепло привітала дітей і батьків

Pierwszoklasiści Szkoły nr 28 – uczniowie polskiej klasy / Першокласники школи №28 – учні польського класу

została udostępniona dzięki współpracy ŻOZPU i KUL.

Głównym wydarzeniem VIII Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu, był, jak co roku, Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej „Tęcza Polesia”, który cieszy się niezmiennie wielką popularnością wśród Polaków na Żytomierszczyźnie. Na widowni byłego polskiego teatru, obecnie Filharmonii Obwodowej, zasiadło prawie tysiąc osób. Wszyscy entuzjastycznie przyjęli podpisanie umów między województwem śląskim i obwodem żytomierskim, a potem nie żalowali braw dla artystów. Na scenie

wystąpili wykonawcy z kraju i z zagranicy: zespoły Jaskółeczka z Olewska, Kolorowe Ptaszki z Wołodarska Wołyńskiego, Ażur i Srebrne Głosy z Winnicy oraz Dzwoneczki, teatr ModernPol, grupa taneczna Koroliski i Poleskie Sokółki z Żytomierza. Ten ostatni zespół odebrał z rąk prezes Wiktorii Laskowskiej-Szczur gratulacje z okazji jubileuszu 25-lecia działalności artystycznej. Koncert wzbogaciły solowe występy Ireny Nawojewej, która zaśpiewała pieśni z repertuaru Anny German, oraz artystów z Polski: Juliusza Ursyna-Niemcewicz z Opery Śląskiej w Bytomiu, Jolanty Kre-

mer i Adama Mazonia z Gliwickiego Teatru Muzycznego, a także Dariusza Niebudka, aktora i wokalisty, bardzo popularnego na Śląsku. Ich popis był zaledwie preludium do finałowego koncertu „Gwiazdy polskiej estrady”, który miał miejsce w ostatnim dniu festiwalu. Międzynarodowy Festiwal „Tęcza Polesia” prowadziły Helena Staniszevska i Wiktoria Wachowska, ubrane w urzekającej urody stroje ludowe.

11 października, w niedzielę, z okazji Dni Polskiej Kultury w katedrze św. Zofii została odprawiona uroczysta msza święta, podczas której Polacy modlili się o pokój na Ukrainie. Celebrował ją i homilię wygłosił ks. Jarosław Giżycki, kapelan Polaków na Żytomierszczyźnie. Po mszy odbył się wspaniały koncert muzyki epoki baroku zatytułowany „Boże, obdarz nas pokojem!”, w wykonaniu Zespołu Kameralnego im. Feliksa Dobrzyńskiego. W czcigodnych murach świątyni zabrzmiały utwory Vivaldiego, Bacha, Corellego. Poprowadziła go dr Irena Kopoć, kierownik artystyczna Zespołu Kameralnego.

VIII Dni Kultury Polskiej na Żytomierszczyźnie zakończył koncert w wykonaniu gwiazd polskiej estrady ze Śląska. Publiczność, jak zawsze, dopisała, szczególnie wypełniając widownię filharmonii. Ze sceny popłynęły arie operowe, m.in. z opery „Manru” Ignacego Jana Paderewskiego, po raz pierwszy wykonane w Żytomierzu, oraz z innych oper i operetek, a także polskie piosenki estradowe. Na zakończenie Wiktoria Laskowska-Szczur i Lubow Cymbaluk podziękowały gościom z Polski i wszystkim uczestnikom Dni Kultury Polskiej za zainteresowanie i obecność.

Żytomierskie święto polskości jest niewątpliwie jednym z najważniejszych wydarzeń w życiu kulturalnym i społecznym Polaków na Ukrainie. Rozmach i poziom artystyczny przedsięwzięcia robią zawsze wielkie wrażenie i dowodzą, jak żywa jest kultura polska w kraju nad Dnieprem.

VIII Dni Kultury Polskiej odbywały się pod patronatem honorowym marszałka Senatu RP Bogdana Borusewicza, marszałka Województwa Śląskiego Wojciecha Saługi i p.o. prezydenta miasta Żytomierza Lubow Cymbaluk. Patronat medialny nad imprezą objęły: TV Polonia, Soyuz – TV, gazeta „Kurier Galicyjski” oraz czasopismo „Tęcza Żytomierszczyzny”.

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych od Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w ramach konkursu na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2015 roku” za pośrednictwem Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie.

**Wiktoria Laskowska-Szczur,
ks. Jarosław Giżycki**

По конференції „Literacko-artystyczna przestrzeń Wołynia-Żytomierszczyzny: historia i perspektywy” / Після конференції «Літературно-артистичний простір Волині-Житомирщини: історія і перспективи»

Дні польської культури в Житомирі

8-11 жовтня 2015 р. в Житомирі відбулись VIII Дні польської культури та XXI Міжнародний фестиваль «Веселка Полісся», які організувала і зробила вже традицією Житомирська обласна Спілка польків України.

Цього року урочисті заходи були присвячені 155-річчю від дня народження відомого поляка та житомирянина Ігнація Яна Падеревського, який значну частину свого життя був пов'язаний з Житомиром. Під час «Веселки Полісся» відбулась дуже важлива та довгоочікувана подія: на сцені Житомирської обласної філармонії (колишнього польського театру) була урочисто підписана «Угода про співпрацю та розвиток дружніх стосунків між Сілезьким воєводством і Житомирською обласною державною адміністрацією». З української сторони поставили свої підписи голова Житомирської обласної адміністрації Сергій Машковський і голова Житомирської обласної ради Віталій Француз, а з польської – віце-маршалець Сілезького воєводства Станіслав Домброва.

Серед почесних гостей були делегації з Польщі: з Сілезького воєводства на чолі з віцемаршалком Сілезького воєводства Станіславом Домбровою, діяч

Profesor Włodzimierz Jerszow подарował muzeum szkoły muzycznej nuty utworu I. J. Paderewskiego / Професор Володимир Єршов подарував для музею музичної школи ноти твору І. Я. Падеревського

ПСП Зигмунт Вільк та з партнерського міста Плоцька на чолі з секретарем міста Кшиштофом Краковським. Сердечні вітання звучали зі сцени від в.о. мера міста Житомира Любові Цимбалюк,

консула РП у Миколая Холевича, голови ЖОСПУ Вікторії Ляковської-Щур, капелана поляків Житомирщини кс. Ярослава Гіжицького. Серед запрошених гостей прибули депутати Верховної

Występ artystów z Polski Jolanty Kremer i Adama Mazonia z Gliwickiego Teatru Muzycznego / Виступ артистів з Польщі Іоланти Кремер і Адама Мазоня з Глівницького музичного театру

Ради Анжеліка Лабунська й Володимир Арешонков.

Програма Днів польської культури була насиченою. Вже першого дня відбувся концерт «Волинська земля - об'єднана Європа», який підготувала кандидат музикознавства Ірина Копоть. В актовому залі Житомирської музичної школи №1 ім. Б. Лятошинського артисти з Києва виконали твори мало відомого, та видатного українського композитора Івана Карабиця. Наступного дня у цьому ж місці була представлена виставка витинанок під назвою: «Ігнацій Ян Падеревський: Україна – Польща – Світ». Ще одна подія була пов'язана з музичною школою – науковий семінар, організований Іриною Копоть за співпраці професора Володимира Ершова, «Літературно-артистичний простір Волині-Житомирщини: історія і перспективи». У виголошених рефератах мова йшла про образ Житомирщини в щоденниках англійських письменників, які подорожували Правобережною Україною. Дуже цікава була промова про діяльність польки з Волині Еви Фелінської, матері св. Зигмунта Щенсного Фелінського, архієпископа варшавського метрополита в роках 1862-1883.

Вранці 9 жовтня гості відправились на Крошно (район Житомира), щоб у Загальноосвітній школі №28 взяти участь в урочистому посвяченні першокласників в учні польського класу. Директор школи Яніна Янчевська тепло привітала дітей і батьків, а учні показали чудо-

вий концерт, спеціально підготовлений на свято. Члени делегації з Плоцька передали подарунки для першокласників. Після цього в Житомирській науковій обласній бібліотеці ім. О. Ольжича учні Суботньо-недільної школи разом з театром МодернПол (керівник – вчителька Вікторія Зубарева) показали виставу про св. Яна Павла II з нагоди відкриття виставки «Ян Павло II. Дар Польщі для світу», яку організували працівники Люблінського католицького університету. Виставка під почесним патронатом Маршалка Сенату РП Богдана Борусевича була презентована в Житомирі дякуючи співпраці ЖОСПУ і ЛКУ.

Головною подією VIII Днів польської культури в Житомирі був, як зрештою щороку, Міжнародний фестиваль польської культури «Веселка Полісся», який незмінно є популярним серед поляків Житомирщини. У приміщенні колишнього польського театру, а нині Обласної філармонії, зібралась майже тисяча осіб. Всі з ентузіазмом прийняли підписання угоди про співпрацю між Сілезьким воєводством і Житомирською областю, а потім на шкодували оплесків для артистів. На сцені виступили колективи з країни й з-за кордону: ансамблі «Яскулечка» з Олевська, «Кольорові пташки» з Володарськ-Волинського, «Ажур» і «Срібні голоси» з Вінниці, «Дзвонечки», театр «МодернПол», «Короліски» та «Поліські соколи» з Житомира. Останній колектив отримав привітання від голови Вікторії Ляковської-Щур з наго-

ди 25-річчя артистичної діяльності. Концерт збагатили виступ Ірини Навоєвої, яка заспівала пісні з репертуару Анни Герман, та артистів з Польщі: Юліуша Урсин-Немцевича з Сілезької опери в Битомі, Іоланти Кремер і Адама Мазоня з Глівницького музичного театру, а також Даріуша Небудка, актора і співака, популярного на Сілезії. Їхнє шоу було прелюдією до фінального концерту «Зірки польської естради», який відбувся в останній день святкувань. На міжнародному фестивалі «Веселка Полісся» ведучими були Олена Станішевська та Вікторія Ваховська, вдягнені в гарні народні костюми.

11 жовтня, в неділю, з нагоди Днів польської культури в костелі св. Софії відбулась урочиста Свята меса, під час якої поляки молились за мир в Україні. Відправив її та виголосив проповідь кс. Ярослав Гіжицький, капелан поляків на Житомирщині. Після меси відбувся чудовий концерт музики епохи бароко «Боже, даруй нам мир!» у виконанні камерного ансамблю ім. Ф. Добжинського. У старовинних стінах храму прозвучали твори Антоніо Вівальді. Провела концерт керівник ансамблю Ірина Копоть.

VIII Дні польської культури на Житомирщині завершилися концертом у виконанні зірок польської естради з Сілезії. У залі філармонії не було вільних місць. Зі сцени линули оперні арії, між іншими, з опери «Манру» Ігнація Яна Падеревського, вперше прозвучали в Житомирі, та з інших опер і опереток,

Wiktorija Laskowska-Szczur złożyła gratulacje zespołowi Poleskie Sokoly z okazji 25-lecia działalności / Вікторія Ляковська-Щур привітала з нагоди 25-ліття діяльності ансамблю „Поліські соколи”

Uczestnicy festiwalu „Tęcza Polesia” / Учасники фестивалю „Веселка Полісся”

а також польські естрадні пісні. На закінчення Вікторія Ляковська-Щур і Любов Цимбалюк подякували гостям з Польщі і всім учасникам Днів польської культури за присутність і зацікавлення.

Житомирське свято польськості є одним з найважливіших в культурному та суспільному житті поляків в Україні. Розмах і художній рівень заходу роблять завжди велике враження і показують, наскільки жива є польська культура в країні над Дніпром.

VIII Дні польської культури відбулись під почесним патронатом Маршалка Сенату РП Богдана Борусевича, Мар-

шалка Сілезького воєводства Войцеха Салуги та в.о. мера Житомира Любові Цимбалюк. Патронат медальний заходів забезпечили: ТВ Полонія, Союз-ТВ, газета «Кур'єр Галицький» та журнал «Веселка Житомирщини».

Проект був співфінансований коштами, отриманими від Міністерства закордонних справ РП в рамках конкурсу з реалізації завдання «Співпраця з полонією та поляками за кордоном в 2015 році» за посередництва фундації «Допомога полякам на Сході».

Вікторія Ляковська-Щур,
к.с. Ярослав Гіжицький

Інформація

Виставка «Ян Павло II. Дар Польщі для світу» була відкрита під час VIII Днів польської культури в Житомирі.

Експозицію підготував Люблінський католицький університет в 2014 році в зв'язку з канонізацією Папи Поляка. Складається з кільканадцяти планшетів з фотографіями, на яких зображено життєвий шлях і місію Яна Павла II. Фотографії з коментарями стосуються сфер, яким Папа присвячував особливу увагу, як от: родина, хворі і потребуючі люди, молодь, міжрелігійний діалог.

Виставка «Ян Павло II. Дар Польщі для світу», яка є результатом спільної роботи, координованої Відкритим університетом ЛКУ, постала за співпраці з урядом міста Любліна, Товариства друзів ЛКУ та Польського Канадського Бізнесу й Професійної асоціації Віндзора. Патронат над проектом, який має не тільки суто виховне значення, але також є унікальною рекламою Польщі, Любліна і самого університету, взяли: Маршалек Сенату РП Богдан Борусевич, краковський митрополит Станіслав кардинал Дживіш, президент міста Любліна Кшиштоф Жук і любельський митрополит, архієпископ Станслав Буджик.

Вперше експозиція була презентована 14 квітня 2014 року в Коронному Трибуналі в Любліні та – одночасно – в ратуші в канадському місті Віндзор, партнерському місті Любліна. Ці заходи ініціювали численні експозиції в країні та за кордоном, між іншим, у Федеральному парламенті в Оттаві, Європейському парламенті, Генеральному консульстві РП у Торонто та полонійних осередках у США та Канаді.

Według dawnych podań kiedyś ziemię zamieszkiwały Wielkoludy / За давніми легендами колись на землі жили велетні

Fintikluszki – Folkowe Okruszki

29 października w sali Obwodowej Biblioteki im. O. Olżycza w Żytomierzu wystąpił Wędrowny Teatr Lalek Małe Mi. Aktorzy przyjechali z Wrocławia na zaproszenie Konsulatu Generalnego RP w Winnicy, w ramach obchodzonego w Polsce 250-lecia Teatru Polskiego.

– Nasz teatr wędruje po Polsce. Gramy na dużych festiwalach i w małych wioseczkach. Teraz prosto stąd pojedziemy do Wrocławia – Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Tam też będzie pokazywany ten spektakl. Wcześniej na Ukrainie graliśmy już w Winnicy i Chmielnickim. Ten piękny kraj odwiedzamy nie po raz pierwszy. Bardzo jest nam miło tutaj bywać, bo zawsze doświadczamy gościnności, serdecznej atmosfery i przyjaznego zainteresowania naszym spektaklem – opowiada dyrektor teatru Sława Tarkowska.

Przed przedstawieniem do zebranych na widowni rodziców i dzieci zwrócił się konsul generalny RP w Winnicy Tomasz Olejniczak. Podkreślił, że konsulat opiekuje się szkolnictwem polskim w Winnickim Okręgu Konsularnym i wyraził radość, że tyle dzieci i młodzieży w Żytomierzu uczy się języka i kultury polskiej.

Przedstawienie „Fintikluszki – Folkowe okruszki” swoją inspirację czerpie z polskiego Podlasia. Stare historie pozbierane starannie od ludzi żyją dzięki temu, że są w bardzo atrakcyjny sposób przekazywane dzieciom i młodzieży. Teatr Sławy Tarkowskiej, absolwentki Wydziału Sztuki Łaskarskiej Akademii Teatralnej, wykorzystuje sztukę opowiadania, ruch sceniczny i muzykę graną oraz śpiewaną na żywo. W spektaklu występuje jeszcze Grażyna Wielgus, a reżyserem dźwięku i światła jest Michał Strokowski. Podczas przedstawień wykorzystywane są pomysłowe drewniane lalki, zrobione własnoręcznie przez Michała Strokowskiego. W ten sposób aktorki starają się przedstawić dzieciom zabawki, którymi przed laty bawili się nasi przodkowie. Teatr ma w swoim repertuarze rozmaite spektakle adresowane do dzieci od lat 3 do 103.

„Fintikluszki – Folkowe okruszki” z ogromnym zainteresowaniem oglądali uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej prowadzonej przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie. Najpiękniejszą nagrodą dla artystów były gromkie brawa i uśmiechnięte twarze dzieci, które razem zaśpiewały: „Dziękujemy wam!”.

Jana Laskowska

Teatr Lalek przyjechał na zaproszenie Konsulatu Generalnego RP w Winnicy
Ляльковий театр приїхав на запрошення Генерального консульства РП у Вінниці

Фінтіклюшки – фолькові окрушки

29 жовтня в Обласній бібліотеці ім. О. Ольжича в Житомирі виступив Мандрівний ляльковий театр Małe mi. Актори приїхали з Вроцлава на запрошення Генерального консульства РП у Вінниці в рамках відзначення в Польщі 250-ліття Польського театру.

– Наш театр мандрує Польщею. Виступаємо і на великих фестивалях, і у невеличких селах. Зараз прямо звідси поїдемо у Вроцлав – до «Культурної столиці Європи – 2016». Там теж буде представлений цей спектакль. До цього були у Вінниці та Хмельницькому. Всі ми вже були в Україні. Приємно вражає Ваша гостинність, щирість і доброзичливе зацікавлення нашою виставою, – розповідає директор Театру Слава Тарковська.

Перед виставою до присутніх у залі батьків і дітей звернувся Генеральний консул РП у Вінниці Томаш Олейнічак. Підкреслив, що Консульство дбає про польське шкільництво у Вінницькому консульському окрузі та з радістю зазначив, що багато дітей навчається польської мови в Житомирі.

Вистава «Фінтіклюшки – народні окрушки» була зроблена на Підляшші. Давні історії, зібрані від місцевих мешканців, розповідають дітям і молоді в цікавій формі, завдяки чому вони далі живуть серед нас. Театр Слави Тарковської, випускниці Факультету лялькового мистецтва Театральної академії, використовує голосовий супровід, сценічний рух і акомпанемент музичних записів або співів наживо. В Театрі виступає також Гражина Вельгус, а Міхал Строковський відповідає за світло, звук і, крім того, придбав дерев'яні іграшки для виступів. У такий спосіб вони показують дітям, чим колись у дитинстві гралися наші предки. Різноманітний репертуар театру містить вистави для дітей – від 3 до 103 років.

З великим зацікавленням спектакль дивились учні Польської суботньо-недільної школи, яку організувала Житомирська обласна Спілка поляків України. Найкращою нагородою для артистів були гучні оплески, усміхнені обличчя дітей, які разом заспівали: «Дякуємо Вам!».

Яна Ляковська

Dzięki Michałowi Strokowskiemu, który na potrzeby spektaklu wykonał drewniane zabawki, dzieci mogły zobaczyć, czym bawili się ich przodkowie / Міхал Строковський змайстрував для театру дерев'яні іграшки, щоб показати дітям, чим грались наші предки

Mały widz zaproszony na scenę z zachwytem odegrał swą rolę / Маленький глядач, запрошений на сцену, з захватом зіграв свою роль

Бр каміньєцько-подільський Леон Дубравський, о. Алоїз Кособудзький, кс. Адам Пришувський oraz prezes Jan Gliniczewski otrzymali polskie odznaczenia państwowe / Єпископ Кам'янець-Подільський Леон Дубравський, о. Алоїз Кособудзький, кс. Адам Пришувський і Ян Глінчєвський отримали польські державні нагороди

Dzień Niepodległości Polski w Winnicy

Jak co roku Konsulat Generalny RP w Winnicy zorganizował uroczyste przyjęcie z okazji Święta Niepodległości z udziałem przedstawicieli polskich organizacji z Winnickiego Okręgu Konsularnego, ukraińskich władz lokalnych, duchowieństwa katolickiego i prawosławnego.

7 listopada w restauracji Welur go-

ścili również konsul generalny Rumunii w Czerniowcach Eleonor Mołdowan oraz wicemarszałek województwa świętokrzyskiego Jan Maćkowiak. Ordynariusz z Kamieńca Podolskiego bp Leon Dubrawski wraz z duchownymi: o. Alojzym Kosobudzkim, proboszczem paulińskiej parafii z Kamieńca, ks. Adamem Przywuskim, proboszczem sanktuarium maryjnego w Łatyczowie oraz prezes winnickiej Kon-

federacji Polaków Podola Jan Gliniczewski zostali odznaczeni przez konsula generalnego, w imieniu prezydenta RP, polskimi odznaczeniami państwowymi.

Obchody święta uświetnił występ polskiego chóru z Kamieńca Podolskiego pod dyrekcją Stanisława Nagórniaka, który wykonał polskie pieśni patriotyczne.

<http://winnica.msz.gov.pl/>

Święto Kultury Polskiej w Makarowie

W Makarowie 13 listopada odbyło się Święto Kultury Polskiej na Ukrainie. Jego organizatorami był Oddział Związku Polaków Ukrainy obwodu kijowskiego i miasta Kijowa przy wsparciu Ministerstwa Kultury Ukrainy.

W uroczystości wzięły udział zespoły z Kijowa, obwodu kijowskiego i z Żytomierza: Euforia z miasta Tetieriw, solistka Oleksandra Kononec z Makarowa, zespół skrzypcowy, gitarzysta Franc Pirnacz, Alona Czek i zespół Kozackie Dżereła oraz Zasłużony dla Kultury Polskiej Zespół Taneczny Koroliski z Żytomierza.

Słowo wstępne wygłosiła prezes Związku Polaków na Ukrainie w obwodzie kijowskim i Kijowie Tetiana Fedianina, witając wszystkich gości. Następnie głos zabrali przedstawiciele Departamentu Mniejszości Narodowych i Religii Ministerstwa Kultury Ukrainy oraz prezes ŻOZPU.

Uroczystości były poświęcone Dniu Niepodległości Polski. Jako pierwsze wystąpiły Koroliski. Taneczny program kon-

Organizatorzy Święta Kultury Polskiej na Ukrainie
Організатори Свята польської культури в Україні

tinuowały Euforia. Zespół skrzypcowy oczarował pięknym wykonaniem muzyki klasycznej. Narodowe pieśni ukraińskie i polskie wykonał zespół Kozackie Dżereła. Na zakończenie Koroliski zaprezentowały polskich tańców ludowych: poloneza, łowiczankę, kujawiaka z oberkiem. Scena

zaroila się polskimi strojami ludowymi, widzowie zostali oczarowani tańcem, poezją, pieśniami. Wspaniała atmosfera udzieliła się wszystkim obecnym.

**Wiktoria Laskowska-Szczur,
ks. Jarosław Giżycki TChR**

Podczas koncertu z okazji Święta Niepodległości RP / Гості та учасники концерту до Дня незалежності РП

Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród

W przededniu Święta Niepodległości Polski, 10 listopada, Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie razem z Kapelanią Polską na Żytomierszczyźnie zorganizowały uroczysty koncert w katedrze św. Zofii w Żytomierzu.

Obchody Święta Niepodległości swoim patronatem objęli konsul generalny RP w Winnicy Tomasz Olejniczak i p.o. prezydenta miasta Żytomierza Lubow W. Cymbaluk. Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą w intencji ojczyzny, którą sprawował kapelan Polaków na Żytomierszczyźnie ks. Jarosław Giżycki, chrystusowiec.

Do Żytomierza przybyli goście honorowi: konsul Tomasz Olejniczak, konsul Krzysztof Rosiński, reprezentant władz państwowych obwodu żytomierskiego Oleksander Piwowarski i prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur. Wśród wiernych licznie zgromadzonych w murach czcigodnej katedry byli prezesi polskich organizacji kulturalno-oświatowych, nauczyciele języka polskiego, działacze polonijni, osoby duchowne, siostry zakonne, przedstawiciele mediów. Wszyscy modlili się o pokój dla Polski i Ukrainy.

Za waszą i naszą wolność

Po mszy świętej polscy artyści z Żytomierza przedstawili program poetycko-muzyczny. W części oficjalnej głos zabrali honorowi goście. W wystąpieniach przewijał się wątek dwóch narodów, polskiego i ukraińskiego, wspólnie walczących o niepodległość w 1918 roku, za którą zapłaciły wysoką cenę. Hasło „Za waszą i naszą wolność” zabrzmiało z nową siłą,

gdy bratnie narody razem walczyły z nawałą bolszewicką. I dzisiaj, gdy Ukraińcy bronią swojego prawa do niepodległości, Ukraina odczuwa przyjacielską pomocną dłoń bratniego narodu polskiego. Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy życzył Ukraińcom sukcesów w walce o wolność i niepodległość państwa ukraińskiego.

Część artystyczną świątecznego koncertu otworzył występ Polskiego Dziecięcego Teatru Lalek „ModernPol” pod kierunkiem Wiktorii Zubarewej. Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej recytowali wiersze patriotyczne. Następnie w wykonaniu kwartetu wokalnego Malwy pod kierunkiem Ireny Nawojewej zabrzmiała muzyka Fryderyka Chopina.

Zasłużony dla Kultury Polskiej Zespół Kameralny im. Feliksa Dobrzyńskiego pod kierunkiem dr muzykologii Ireny Kopoć zaprezentował wspaniały koncert gitarowy Antonia Vivaldiego (partię solową na gitarze zagrał Oleksander Werbachowski). W koncercie wzięła udział także Katarzyna Bakalczuk, wykonując przepiękny utwór Césara Francka.

Historia i współczesność

Katedra żytomierska w swojej historii wielokrotnie była świadkiem wielkich wydarzeń i wspaniałych uroczystości. To tu działali bohaterscy biskupi, którzy bronili wiary katolickiej i praw ludu polskiego do modlitwy we własnym języku. Budowniczym katedry był biskup Jan Samuel de Ojsa Ożga, tutaj zasłynął biskup A. Załuski, któremu Żytomierz zawdzięcza założenie instytucji religijno-filantropijnej, jaką był klasztor ss. miłosierdzia. Biskup K. Niedziałkowski na początku XX wieku

prowadził ożywioną działalność religijną, oświatową i charytatywną. Powstało pismo katolickie „Lud Boży”. Wcześniej jeszcze, po powstaniu styczniowym, za obronę języka polskiego jako języka modlitwy na którą został zesłany biskup Kacper Borowski, któremu po zakończeniu kary odmówiono prawa do powrotu do Żytomierza i skierowano na stolicę biskupią do Płocka. Tam po dwóch latach, zmęczony trudami męczeńskiego życia, oddał ducha i został pochowany jako biskup płocki w 1885 roku. W katedrze żytomierskiej modlili się kapłani i lud Boży. Wśród nich bohaterski ks. Andrzej Fedukowicz, zamęczony przez władze sowieckie.

Dzisiaj katedra tętni życiem. Tutaj modlą się ramię w ramię katolicy Polacy i Ukraińcy. Katedra jak matka otacza swoimi ramionami wszystkie swoje dzieci, skądkolwiek pochodzą, kimkolwiek są i w jakimkolwiek języku się modlą. Dzieci i młodzież polska kocha katedrę, pełnym sercem chłonąc ducha czcigodnych murów i wielbiąc Boga za wielki dar wolności. Cały lud wierny z drżeniem serca zanosí tu swoje modły, bo to jest miejsce szczególne, męczeńskie i wierne. W sposób szczególny Polacy Żytomierszczyzny łączą się w modlitwie z całym narodem polskim, prosząc o błogosławieństwo dla Ukrainy i Polski.

W tym dniu świątecznym słowa Roty, którą śpiewamy razem na mszy świętej, nabierają nowej mocy: „Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród, nie damy pogrześć mowy!”. „Nie rzucim Chryste świętych Twych, nie damy pogrześć wiary!”.

Na podstawie informacji ŻOZPU oraz Jarosława Giżyckiego

Dzieci z pierwszej klasy otrzymały podarunki, polskie książki / Діти з першого класу отримали подарунки, польські книги

Iskra polska w Korosteniu «Польська іскра» в Коростені

Dzień 20 października w Szkole Ogólnokształcącej nr 2 w Korosteniu obfitował w bardzo ważne wydarzenia dla najmłodszych klas. W tym dniu odbyło się pasowanie dzieci na uczniów pierwszej polskiej klasy. Uroczystość zbiegła się ze świętowaniem Dnia Niepodległości Polski.

Na uroczystość przybyli dostojni goście, wśród nich dyrektor szkoły Oksana Kuzniecowa, prezes Związku Polaków na Ukrainie w Korosteniu (ZPUK) Wanda Laskowska, prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur oraz rodzice najmłodszych dzieci.

Korosteński ZPU przywiązuje szczególną wagę do nauczania języka polskiego. W tym roku w szkole w Korosteniu założono dwie polskie klasy pierwsze, co jest prawdziwym ewenementem i napawa wielką radością. Bez wątpienia jest to ogromna zasługa prezes Wandy Laskowskiej.

– Zainteresowanie nauką polskiego jest tak wielkie, że na prośbę rodziców język polski został również wprowadzony do

programu klasy II i III – podkreśliła dyrektor Oksana Kuzniecowa. – Co więcej, od grudnia 2015 roku w tzw. klasie zerowej zostaną wprowadzone zajęcia przygotowawcze do polskiej klasy.

Pod kierunkiem nauczycielki języka polskiego Heleny Wygiwskiej dzieci przygotowały program patriotyczny składający się z piosenek i polskich tańców ludowych. Ich starsi koledzy z polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej działającej przy ZPU w Korosteniu deklamowali wiersze o ojczyźnie. Pierwszoklasiści otrzymali prezenty – książki w języku polskim.

Polskie klasy pierwsze są liczne, zapisało się do nich 47 uczniów. Wielu ma polskie pochodzenie. Nauka języka polskiego jest dla nich kontynuacją tradycji wyniesionych z domu. Pozwala im poznać kulturę, tradycje i obyczaje narodu polskiego.

Zwracając się do dzieci, prezes Laskowska-Szczur powiedziała: – Dla wielu z was dzięki znajomości języka polskiego otworzą się wielkie możliwości poznania naszego sąsiedniego kraju, gdzie możecie w przyszłości uczyć się i studiować. Życzę wam dużo zdrowia, sił i wytrwałości w osiągnięciu kolejnych celów. Niech te

День 20 жовтня в загальноосвітній школі №2 міста Коростеня був сповнений дуже важливими подіями для початкових класів. У цей день відбулася церемонія посвячення першокласників в учні першого польського класу. Урочистість співпала зі святкуванням Дня незалежності Польщі.

Серед почесних гостей на святі були присутні: директор школи Оксана Кузнецова, голова Спільки поляків України в Коростені Ванда Ляковська, голова Житомирської обласної Спільки поляків України Вікторія Ляковська-Щур, а також батьки наймолодших діток.

СПУ в Коростені завжди надавав особливого значення викладанню польської мови. Цього року були створені два польські перші класи в коростенській школі, що є справжньою подією і сповнює великою радістю. Без сумніву, це є одним з найкращих плодів багаторічної праці голови СПУ в Коростені – Ванди Ляковської.

– Зацікавлення у вивченні польської мови є настільки великим, що

Szanownej Pani prezes Związku Polaków na Ukrainie w Korosteniu Wandzie Laskowskiej, wieloletniej działaczce polonijnej, Zasłużonej dla Kultury Polskiej, składamy z głębi serca płynące życzenia Bożego błogosławieństwa z okazji Jubileuszu 80-lecia.

*Choć dzieciństwo trudne było,
Wojna Ci je odebrała.
Młodość też Cię nie szczędziła,
No bo w trudnych czasach była.
Lecz się nigdy nie poddałaś,
Bardzo życie swe kochałaś.
Masz polskość odrodzoną,
O którą tak walczyłaś
Dzięki swemu uporowi
Pięknego wieku dożyłaś
Więc na Twoje urodziny
Dużo zdrowia Ci życzymy
Spokój niech w Twym sercu
gości
Wiele szczęścia i miłości*

21.11.2015 r.

Zarząd Żytomierskiego
Obwodowego
Związku Polaków na Ukrainie

skromne upominki uprzejmnią wam naukę.

Na zakończenie uroczystości prezes ŻOZPU życzyła dzieciom dużo radości z codziennej podróży w cudowny świat nauki oraz wielu przyjaciół, nauczycielom zaś zadowolenia ze swoich wychowanków.

Polskie przysłowie mówi, że mała iskra wielki pożar wznieci. Oby z dzisiejszych małych uczniów wyrosli kiedyś ludzie o wspaniałych, patriotycznych sercach.

Wiktoria Laskowska-Szczur,
ks. Jarosław Giżycki TChR

Uczniowie z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej deklamowali wiersze o Ojczyźnie
Учні з Польської суботньо-недільної школи декламували вірші про Батьківщину

Dzieci przygotowały program patriotyczny i przedstawiły polskie tańce ludowe
Діти підготували патріотичний концерт і представили польські народні танці

na prośbienie батьків польська мова була також впроваджена do програми 2 i 3 klas, – підkreśliła dyrektor szkoły №2 u m. Korosten' Oksana Kuźnecowa. – Крім того, z грудnia 2015 roku u tak zwanomu нульовому класі також будуть відбуватися підготовчі заняття dla польського класu.

Під керівництвом вчителя польської мови Олени Вигівської діти підготували прекрасний патріотичний концерт, що складався з польських народних пісень i танців. А старші колеги з Польської суботньо-недільної школи, що діє при СПУ в Коростені, декламували вірші про Батьківщину.

Діти з першого класу отримали подарунки, польські книги. Це великі класи: до них записалося 47 учнів. Багато з цих дітей мають польське коріння. Вивчення польської мови для них є продовженням традиції, що походить з дому. Завдяки вивченню польської мови діти пізнають культуру, традиції i звичаї польського народу.

Виступаючи перед присутніми в залі, у тому числі, звертаючись до дітей, голова ЖОСПУ Вікторія Ляковська-Щур сказала: «Для багатьох

з вас, завдяки знанню польської мови, відкриються великі можливості, щоб пізнати нашу сусідню країну, де ви зможете в майбутньому навчатися. Бажаю Вам міцного здоров'я, сил та наполегливості в досягненні власних цілей. Нехай ці скромні подарунки зроблять навчання більш приємним для вас».

Наприкінці урочистості голова ЖОСПУ побажала дітям радіти щоденній подорожі до дивовижного світу науки i друзів, а вчителям та всьому педагогічному колективу бути задоволеними своїми учнями.

Діти i молодь є майбутнім нації. Сьогоднішня серйозна навчання може принести рясні плоди в найближчі роки. Відчутна велика потреба в учнях, які з запалом прагнуть досягти великих успіхів у навчанні, які активно беруть участь у житті шкільної спільноти. Польське прислів'я каже, що з малої іскри буває велика пожежа. З сьогоднішніх малих учнів виростуть люди з чудовими патріотичними серцями.

Вікторія Ляковська-Щур,
кс. Ярослав Гіжицький

Spotkajmy się we Lwowie!

Z inicjatywy Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie przy wsparciu Fundacji Wolność i Demokracja i MSZ RP 1 listopada został zorganizowany dla uczniów Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej wyjazd do Lwowa. Podobne wycieczki do miejsc związanych z wybitnymi Polakami oraz polską historią najnowszą odbywają się co roku.

Tegoroczny wyjazd miał na celu przybliżenie dzieciom historii Lwowa, wskrzeszenie pamięci o wybitnych i mało znanych postaciach spoczywających na Cmentarzu Łyczakowskim, zapoznanie się z zabytkami kultury polskiej i ukraińskiej w Mieście Lwa. Młodzi żytomierzanie podziwiali kunszt katedry grekokatolickiej pw. św. Jury oraz stare kamienice pamiętające czasy królów polskich, przespacerowali się krótkimi uliczkami do Rynku, obejrzelili pomnik wieszczka narodowego Adama Mickiewicza oraz zwiedzili ruiny Wysokiego Zamku. Wycieczka była niezmiernie ciekawą lekcją historii.

Po Lwowie młodzież oprowadzała Teresa Pakosz, redaktor Radia Lwów. Opowiadała o wybitnych Polakach związanych z miastem: Marii Konopnickiej, Stefanie Banachu, Arturze Grottgerze, Gabrieli Zapolskiej, Władysławie Bełzie i innych. Wszystkie te nazwiska znane są dzieciom z lekcji języka i kultury polskiej, na które chodzą do Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej, ale będąc przy grobach polskich poetów, inżynierów, pisarzy, kompozytorów oraz sportowców na Cmentarzu Łyczakowskim i zapalając znicze, mogły niejako zetknąć się z tymi postaciami, o których mówiono im w szkole. Dzieci były dumne z tego, że płynie w nich polska krew, że kochają swoją ojczyznę.

Na Wszystkich Świętych młodzi Polacy z Żytomierza już po raz drugi wzięli udział w corocznej akcji „Światelko pamięci dla Cmentarza Łyczakowskiego”, organizowanej przez Konsulat Generalny RP we Lwowie, Polskie Radio Lwów oraz TV Rzeszów. Polacy pamiętają, że ocalenie pamięci to ich święty obowiązek, a wła-

Polacy i Ukraińcy wspólnie złożyli wieńce i zapalili znicze na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie
Поляки та українці разом поклали вінки та запалили свічки на Личаківському цвинтарі у Львові

śnie 1 listopada ludzie w całej Polsce zatrzymują się przy grobach swych bliskich, w miejscach straceń, przy grobach bezimiennych patriotów oraz leśnych mogiłach żołnierskich. W ciągu kilku dni we Lwowie zapalono tysiące zniczy na polskich grobach. Akcja mogła się odbyć dzięki bezinteresownej pomocy darczyńców z Polski.

Na Cmentarzu Orłąt Lwowskich, przypominając sobie wydarzenia z lat 1918-1920, dzieci czytały na nagrobkach imiona młodych obrońców polskiego Lwowa, którzy oddali swoje życie za Ojczyznę. Na mszy świętej odprawionej przez metropolitę lwowskiego obrządku łacińskiego abp. Mieczysława Mokrzyckiego byli obecni: konsul generalny RP we Lwowie Jarosław Drozd z małżonką, prezesi organizacji polskich (z Żytomierza przyjechała prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur), goście z Polski oraz ekipa TVP Polonia Wrocław na czele z redaktorem Grażyną Orłowską-Sondej, współautorką akcji „Mogilę pradziada ocal od zapomnienia”. Arcybiskup modlił się zwłaszcza w intencji ofiar wojny na wschodzie Ukrainy i zachęcał ludzi, aby jednoczyli się w obronie swojej wolności. Konsul generalny podkreślił, że polska krew przelana we Lwowie jest dowodem patriotyzmu i prawdziwej miłości do ojczyzny.

Na Cmentarzu Łyczakowskim uczniowie Szkoły Sobotnio-Niedzielnej razem z prezes ŻOZPU odśpiewali „Rotę” Marii Konopnickiej, którą poetka napisała dla Polaków w 1908 roku „ku pokrzepieniu serc”.

Puentą bogatego programu kulturalnego we Lwowie było wieczorne zwiedzanie opery, gdzie akurat wystawiano dzieło Semen Hula-Artemowskiego „Zaporozec za Dunajem”.

Dzieci wracały do Żytomierza z całym bagażem niezapomnianych wrażeń. Lwów to miasto, które przyciąga gościnnością, bogatą historią, przepiękną architekturą, siłą ducha.

W imieniu wszystkich dzieci chcielibyśmy serdecznie podziękować wszystkim organizatorom tej ważnej dla nas akcji, pomagającej zachować swoją polską tożsamość narodową.

Projekt jest współfinansowany ze środków otrzymanych od Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach konkursu na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2015 r.” za pośrednictwem Fundacji Wolność i Demokracja.

Wiktoria Zubarewa

Зустріньмося у Львові!

З ініціативи Житомирської обласної Спільноти поляків України, за підтримки фундації «Свобода і демократія» та Міністерства закордонних справ Польщі, 1 листопада для учнів суботньо-недільної школи була організована поїздка до Львова. Схожі поїздки в містя, пов'язані з видатними поляками і сучасною польською історією, проводяться щороку.

У цьому році поїздка мала на меті ознайомлення дітей з історією Львова. В пам'яті воскресали видатні і менш відомі постаті, які спочивають на Личаківському цвинтарі. Під час екскурсій діти мали можливість пізнати польські та українські пам'ятки Міста Лева. Молоді житомиряни захоплювались майстерністю виконання кафедрального греко-католицького костела св. Юра і старих будинків, які пам'ятають ще часи панування польських королів, прогулялись по звивистих вулицях до площі Ринок, побачили пам'ятник національного поета Адама Міцкевича та відвідали руїни Високого замку. Екскурсія була дуже цікавим уроком історії.

Львовом молодь провела Тереза Пакош, редактор «Радіо Львів». Розповідала про видатних поляків, зв'язаних з містом: Марію Конопницьку, Стефана Банаха, Артура Гроттгера, Габрієлу Запольську, Владислава Бевзу та ін. Всі ці імена відомі дітям з уроків польської мови та культури, які відбуваються в суботньо-недільній школі, але, будучи на могилах польських поетів, інженерів, письменників, композиторів і спортсменів на Личаківському кладовищі і запаливши зічці, змогли таким чином зустрітись з тими посталями, про яких їм розповідали в школі. Діти були горді від усвідомлення того, що в них тече польська кров, що вони люблять свою батьківщину.

На Свято всіх святих молоді поляки з Житомира вдруде взяли участь у щорічній акції «Світло пам'яті для Личаківського цвинтаря», організованої Генеральним консульством Польщі у Львові, польським «Радіо Львів» і «Телебаченням Жешув». Поляки пам'ятають, що збереження пам'яті – це їхній священний обов'язок, і власне 1 листопада люди з цілої Польщі відвідують могили своїх близьких, місця втрати, лісові могили солдатів і безіменних патріотів. Протягом кількох днів у Львові запалили тисячі свічок на місцях польських

Na Wszystkich Świętych młodzi Polacy z Żytomierza już po raz drugi wzięli udział w corocznej akcji „Światelko pamięci dla Cmentarza Łyczakowskiego” / На Свято всіх святих молоді поляки з Житомира вдруде взяли участь у щорічній акції «Світло пам'яті для Личаківського цвинтаря»

поховань. Акція відбувається завдяки безкорисливій допомозі благодичців з Польщі.

На кладовищі Львівських Орлят, згадуючи події 1918-1920 років, діти читали імена на надгробках молодих польських захисників Львова, які віддали свої життя за Батьківщину. На святій Месі, яку відправив митрополит Львівський архієпископ латинського обряду Мечислав Мокшицький, були присутні: Генеральний Консул Польщі у Львові Ярослав Дрозд та його дружина, голови громадських польських організацій (з Житомира прийшла голова ЖОСПУ Вікторія Ляковська-Щур), гості з Польщі та команда ТВП «Полонія Вроцлав» на чолі з редактором Гражиною Орловською-Сондей, співавтором акції «Могилу прадіда врятуй від забуття». Архієпископ молився за жертв війни на сході України і закликав народ об'єднатися на захист своєї свободи. Генеральний консул підкреслив, що польська кров, пролита у Львові, є доказом патріотизму і справжньої любові до Батьківщини.

На Личаківському цвинтарі учні Польської суботньо-недільної школи

разом з головою ЖОСПУ заспівали «Роту» Марії Конопницької, яка була написана для поляків у 1908 р. «для підняття духу».

Перлиною насиченої культурної програми у Львові був вечірній візит до опери, де була представлена опера Семена Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм».

Діти повернулися в Житомир з багатом незабутніх вражень. Львів є містом, яке приваблює своєю гостинністю, багатом історією, гарною архітектурою, силою духу.

Від імені дітей ми дякуємо всім організаторам цього важливого для нас заходу, який допомагає зберегти свою польську національну ідентичність.

Проект фінансується за рахунок коштів, отриманих від Міністерства закордонних справ Республіки Польщі, в рамках конкурсу для реалізації проекту «Співпраця Полонії і поляків за кордоном у 2015 році» за посередництвом фундації «Свобода і демократія».

Вікторія Зубарева

Korosteń stał się stolicą polskich

Spotkanie w Radzie Miejskiej z burmistrzem miasta Korostenia
Зустріч у Міській раді з міським головою Коростеня

*Niechaj Najświętsza Matka prośby do Boga śle,
By Bóg pobłogosławił starej Ojczyźnie mej.
„Życzenia Ojczyźnie” na Boże Narodzenie*

Józef Kocięda

20 grudnia 2015 roku w Korosteniu odbył się jubileuszowy X Festiwal Polskiej Kolędy na Żytomierszczyźnie pod Patronatem Honorowym burmistrza Włodzimierza Moskalenki oraz konsula generalnego RP w Winnicy Tomasza Olejniczaka.

Organizatorami Festiwalu są: Związek Polaków na Ukrainie w Korosteniu (prezes pani Wanda Laskowska), Korosteńska Rada Miejska oraz Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Ponad 35 zespołów zgłosiło się do udziału w Festiwalu Polskiej Kolędy. Jest to jeden z największych festiwali na Ukrainie. Kolędować przyjechały zespoły z Kijowa, Winnicy, Chmielnickiego, Żytomierza, Nowograda-Wołyńskiego, Olewska, Wołodarska-Wołyńskiego, Nowej Borowej i gospodarze z miasta Korostenia. Śpiewała cała polska społeczność. Zabrzmiły stare polskie kolędy i pastorałki we współczesnej aranżacji. Szczególnie cieszy wielkie zaangażowanie młodego pokolenia Polaków.

Spośród imprez okołofestiwalowych najważniejsze było spotkanie w Radzie Miejskiej z burmistrzem miasta Koroste-

nia Włodzimierzem Moskalenką, w którym udział wzięli: konsul generalny RP w Winnicy Tomasz Olejniczak, przedstawiciel administracji obwodowej Oleksandr Piwowarski, prezes ZPUK Wanda Laskowska oraz prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur. Prezydent Korostenia w swoim wystąpieniu zapoznał obecnych z inicjatywami społecznymi podejmowanymi przez władze miasta w dziedzinie oświaty, wychowania, kultury i sportu oraz rozwiązaniami biznesowymi. Wanda Laskowska poinformowała o stanie nauczania języka polskiego w Korosteniu, projektach oświatowych, propozycjach wypoczynku dzieci i młodzieży. Prezydent Moskalenko podziękował Wandzie Laskowskiej za wkład w odrodzenie polskiej kultury, wzmocnienie związków przyjaźni między narodami polskim i ukraińskim. Konsul Tomasz Olejniczak, wyraził nadzieję, iż Korosteń posłuży za przykład wzmocnienia przyjaźni, pielęgnowania i zachowania tradycji i obyczajów narodu polskiego. Goście odwiedzili park miejski oraz izbę pamięci.

Trochę historii

Pierwszy Festiwal Kolędy Polskiej na Żytomierszczyźnie odbył się w 2006 roku. Do udziału w II Festiwalu zaproszone zostały polskie zespoły z Żytomierszczy-

zny oraz polski Zespół Folklorystyczny „Jubilat” z Kraśnika. W styczniu 2007 roku władze miasta podpisały umowę o współpracy między Korosteniem i Kraśnikiem. W ten sposób Festiwal i nawiązane kontakty przyczyniły się do podpisania międzynarodowej umowy. Od 2009 roku Festiwal został zakwalifikowany jako pierwszy etap Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek im. ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie.

Celem Festiwalu jest umożliwienie zespołom amatorskim grającym w klubach, domach kultury, szkołach, przy parafiach oraz przy polskich stowarzyszeniach publicznej prezentacji swojej twórczości, propagowanie wartości chrześcijańskich i narodowych, popularyzacja kultury polskiej, promocja miasta i regionu. Artyści oceniani są przez jury Festiwalu w różnych kategoriach: solistów, duetów, zespołów, chórów oraz grup kolędniczych.

Organizatorzy i uczestnicy
X Festiwalu Polskiej Kolędy na
Żytomierszczyźnie w Korosteniu /
Організатори та учасники
X Фестивалю польської колядки на
Житомирщині в Коростені

kołęd na Ukrainie!

Oceny programu i poziomu wykonawców dokonało jury powołane przez organizatora na czele z doktor muzykologii Ireną Kopoć. Ocenie podlegają dobór repertuaru, poziom wykonania, opracowanie sceniczne, zgodność formy kołędowania z tradycją, pomysłowość i oryginalność uczestników wyrażająca się w przygotowanych przez nich strojach kołędniczych oraz rekwizytach wykorzystanych podczas występu.

Edycja jubileuszowa

Co roku rośnie popularność festiwalu i jego poziom artystyczny. Jury miało nie lada problem z wytypowaniem zwycięzcy, wybór nie był łatwy.

Dużym uznaniem cieszył się występ Polskiego Wzorowego Dziecięcego Zespołu Wokalnego Dzwoneczki z Żytomierza oraz Kolorowych Ptaszków z Wołodarska-Wołyńskiego. Młodzież Szkoły nr 2 oraz Szkółki Sobotnio-Niedzielnej

w Korosteniu zaprezentowała wiązanek najpiękniejszych kołęd polskich. Na Festiwalu debiutował chór Mazury oraz Zespół Wokalny im. Jana Pawła II z Chmielnickiego. Zespoły Lileja z Olewska, Preobrażenie i Malwy z Żytomierza oraz Róże Marii z Nowej Borowej radowały serca słuchaczy swoim śpiewem. Pięknie zaprezentowały się zespoły wokalne Kryształowi rosy, duet A. Grabar i A. Kowalewska oraz A. Werbyło z Korostenia. Katarzyna Rybczyńska zachwyciła obecnych wykonaniem ukraińskiej kołedy „Śpij, Jezuniu, śpij” przy akompaniamencie Margarity Mojsiejewej z Żytomierza.

Uczestnicy Festiwalu otrzymali nagrody oraz prezenty, a Ukrainę na XXII Międzynarodowym Festiwalu Kołęd i Pastoralek im. Księdza Kazimierza Szwarlika w Będzinie reprezentować będzie duet Spiw-Buttia (ZPU m. Kijowa i obwodu kijowskiego), Wokalny Zespół Srebrne Głosy (Winnicki Kulturalno-Oświatowy

Związek Polaków) i Zasłużony dla Kultury Polskiej Polski Zespół Folklorystyczny Poleskie Sokoly (Żytomierski Obwodowy Związek Polaków).

Na zakończenie organizatorzy życzyli polskiej społeczności regionu dalszych sukcesów. Korosteń stał się stolicą polskich kołęd na Ukrainie!

Wiktoria Laskowska-Szczur

*W tę nadchodzącą świętą noc
Miłości, noc Przebaczenia,
noc, kiedy „Bóg się rodzi, moc
truchleje”, życzymy wszystkim
błogosławieństwa Bożej Dzieciny
na każdy dzień Nowego Roku.
Niech narodzone Dzieciątko ześle
Wam łaskę zdrowia, szczęścia,
nadziei oraz pokoju w naszej
Ojczyźnie!*

Dni świąteczne, które następują po Wigilii, nie wyróżniają się już w polskiej kulturze równie bogatą oprawą plastyczną i obrzędową. Zazwyczaj jest to czas odpoczynku, rodzinnych i towarzyskich spotkań, czasami też koledowania.

Małgorzata Piotrowska

TECZA ŻYTOMIERSZCZYZNY 28

■ Członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie na czele z prezes Wiktoria Laskowską-Szczur wraz z konsulem generalnym RP w Winnicy Tomaszem Olejniczakiem przy stole wigilijnym

Polska Wigilia w Winnicy

Polskie chóry i zespoły wokalne z czterech obwodów wchodzących w skład Winnickiego Okręgu Konsularnego uświetniły swoimi występami tradycyjny koncert wigilijny zorganizowany przez placówkę.

Na uroczystość przybyli dostojni goście: radny miasta Kielce Tomasz Bogucki i przedstawiciel Ataszatu Obrony RP przy Ambasadzie Polskiej w Kijowie pułkownik Tomasz Strycharz.

Na koncercie po raz pierwszy wystąpiły zespoły: Chór im. J. Zarębskiego i Malwy z Żytomierza, Chór Vox Cordis z Kamieńca Podolskiego, zespoły Młode Liście i Cantica Anima z Baru, Wianeczek i Echo Prutu z Bukowiny oraz Srebrne Głosy z Winnicy.

■ Konsul Krzysztof Rosiński, płk. Tomasz Strycharz, prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur

Była to okazja, żeby posłuchać i zaśpiewać polskie kolędy dobrze znane wszystkim z dzieciństwa. Po zakończeniu koncertu wszyscy goście dzielili się opłatkiem i składali sobie życzenia przy wigilijnym stole.

Zaprezentowano również XVI edycję akcji „Polacy – Rodakom” organizowaną przez Senatora RP Stanisława Gogacza, której ogromna część jest adresowana do Polaków mieszkających w Winnickim Okręgu Konsularnym.

Na podstawie www.winnica.msz.gov.pl

■ Polski Zespół Wokalny Malwy z Żytomierza

Spotkanie opłatkowe premier Beaty Szydło z Polonią. Warszawa, 29 grudnia 2015 roku

Irina Nawojewa wystąpi w cyklu koncertów poświęconych 80. rocznicy urodzin Anny German w 2016 roku w Polsce

Holenderscy członkowie misji OBWE obserwujący wybory samorządowe na Ukrainie odwiedzili Centrum Polskie w Żytomierzu

Organizatorzy oraz goście koncertu bożonarodzeniowego w Żytomierzu, 30 grudnia 2015 roku